

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้ผลการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด Backward Design ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สาราณราษฎร

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม

เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล กศ.ป., ศศ.ม., กจ.ด.

กฤษมาวดี ชัยชูโชติ ศ.ป., ศ.ม.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.ป., กศ.ม.

สมพร อ่อนน้อม พธ.ป. (เกียรตินิยม), นศ.ป.

ISBN 978-974-18-6472-0

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด นายเจริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ระดับ ม.ต้น-ม.ปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

● หนังสือเรียน (ศร. อนุญาต) ● แบบฝึกทักษะ ● ฉบับสมบูรณ์แบบ ● แผนฯ (CD)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา ม. 1-3	รศ. ดร.จรัส พัยคณราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 1-3	รศ.ธวัช ทันทะโกส และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) เศรษฐศาสตร์ ม. 1-3	ดร.ขวัญนา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ม. 1-3	รศ. ดร.ไพฑูริย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ภูมิศาสตร์ ม. 1-3	ผศ.สมมต สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) สังคมศึกษา ม. 1-3	รศ.ธวัช ทันทะโกส และคณะ
หนังสือเรียน	● แผนฯ (CD) รายวิชาเพิ่มเติม กฎหมายน่ารู้ ม. 1-3			ปราชญ์สุวรรณ ตักดีโสภณกุล
หนังสือเรียน	● แผนฯ (CD) รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3			ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัยคณราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา 2 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัยคณราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา 3 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัยคณราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6 เล่ม 1	รศ.ธวัช ทันทะโกส และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6 เล่ม 2	รศ.ธวัช ทันทะโกส และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6	รศ.ธวัช ทันทะโกส และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) เศรษฐศาสตร์ ม. 4-6	ดร.ขวัญนา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 1	รศ. ดร.ไพฑูริย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ม. 4-6 เล่ม 2	รศ. ดร.ไพฑูริย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน	● แบบฝึกทักษะ	● ฉบับสมบูรณ์แบบ	● แผนฯ (CD) ภูมิศาสตร์ ม. 4-6	ผศ.สมมต สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน	● แผนฯ (CD) รายวิชาเพิ่มเติม กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ ม. 4-6			ปราชญ์สุวรรณ ตักดีโสภณกุล
หนังสือเรียน	● แผนฯ (CD) รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 4-6			ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ

» คำนำ «

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม.1-3 เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (**Child-centered**) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบความสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี และด้านทักษะ/กระบวนการ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม.1-3 เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้แนะนำเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยตัวอย่างแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม.1-3 เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

» สารบัญ «

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้	1
1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้	2
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design	5
3. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้—การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	16
4. ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้	18
5. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้	19
ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้	21
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง	22
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	22
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	23
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	26
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	29
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	33
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนพอเพียง	37
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	37
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	38
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ทฤษฎีใหม่	41
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน	44
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการผลิตสินค้าและบริการ	47
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาชุมชน	50
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	50
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	51
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การพัฒนาชุมชน	54
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	57
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	60
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์	64
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	64
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	65
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์	68
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 สหกรณ์ในประเทศไทย	71
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	74

ตอนที่ 1

คำชี้แจงการวางแผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1 แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 4 หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาชุมชน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. **ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน** แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. **กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Backward Design Template)** เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในแต่ละหน่วยการเรียนรู้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. **แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง** เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

3.1 **ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เวลา 3 ชั่วโมง

3.2 สารสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ผลการเรียนรู้ เป็นการระบุผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากการเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้และเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้นในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงานการประเมินพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้และผลการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 สารการเรียนรู้ เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

ขั้นที่ 5 สรุป

3.9 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในช่วงโม่งเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต วิทยุทัศน์ ปราชญ์ชาวบ้าน

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาละอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู บันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

2. แบบทดสอบปลายภาค เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลายภาค 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

2.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางการประเมิน

2.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางการประเมิน

3. ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

4. เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู เป็นการนำเสนอความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ครู เช่น

4.1 ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

4.2 โครงการงาน (Project Work)

4.3 แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

4.4 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

4.5 รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้นี้แล้ว

นอกจากนี้ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียน และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอะไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้

ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แมกไท (Jay McTighe) นักการศึกษาชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า Backward Design อันเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิด Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

1. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำอะไรได้บ้าง

2. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียนและความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาในระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้ง มาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความ แตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและ เลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้ที่เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทนหมายถึงสาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญหมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และลัทธิ ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวม และข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

1. ระดับกว้าง (Broad Concept)
2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตดำเนินไปในทางสายกลาง

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตดำเนินไปในทางสายกลาง อันประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

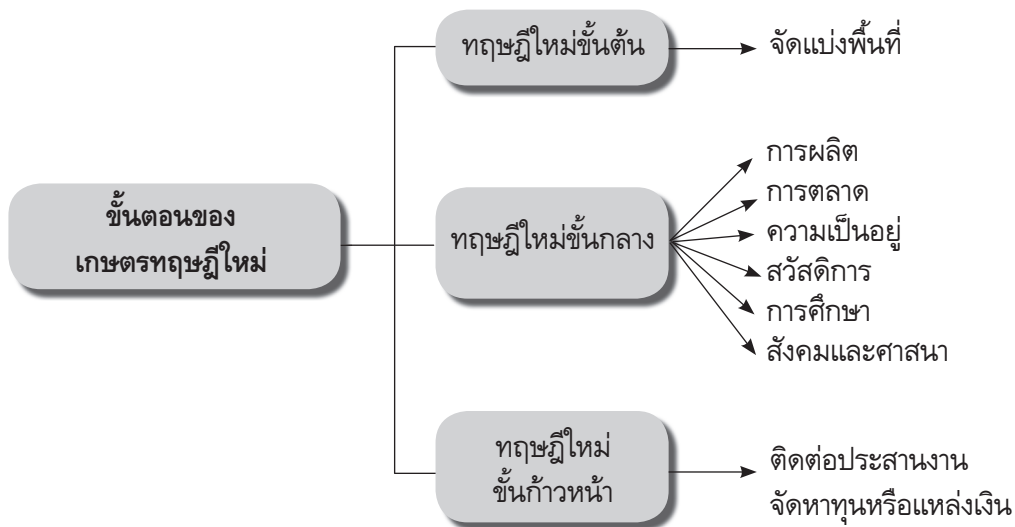
แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)
2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้
3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้ นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที
4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่ง คือ การเขียนแผนผัง สาระสำคัญ

ตัวอย่างการเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของขั้นตอนของเกษตรทฤษฎีใหม่: ขั้นตอนของเกษตรทฤษฎีใหม่มี 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น ขั้นที่ 2 ทฤษฎีใหม่กลาง และขั้นที่ 3 ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญ ควรใช้ภาษาที่มีการขัดเกลาร้อยอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ เรื่อง สหกรณ์

สหกรณ์	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
ควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย	✓	
ตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร		✓
ส่งเสริมให้สมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	✓	
ดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร		✓
รับฝากเงินและให้กู้เงิน	✓	
ให้ผลตอบแทนสมาชิกในรูปของเงินปันผล	✓	
มีกระจายอยู่ทั่วประเทศ	✓	

สาระสำคัญของสหกรณ์: สหกรณ์ควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย ส่งเสริมให้สมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับฝากเงินและให้กู้เงิน ให้ผลตอบแทนสมาชิกในรูปของเงินปันผล และมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ สหกรณ์บางประเภทตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรและดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไป ขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว
- ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูลองนึกถึงว่า ครูควรจะกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการ ตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า *สอนไปวัดผลไป*

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ดี ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อนักเรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้งานหรือกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงานเรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ผลการเรียนรู้ที่ 1 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ผลงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
1. อธิบายความเป็นมา ความหมาย และองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้	● ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. การศึกษาและอภิปราย 2. การตอบคำถาม	1. อภิปรายกลุ่ม 2. ตรวจผลงาน 3. สังเกตการทำงานกลุ่ม	1. แบบซักถาม 2. แบบสังเกตการทำงาน 3. แบบประเมินพฤติกรรมใน	1. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 2. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 3. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	ซักถามความรู้ อภิปรายกลุ่ม ย่อย และนำเสนอผลงาน	1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2. ใบความรู้ 3. ใบงาน 4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			การดำเนินงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม			หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3
3. สืบค้นและวิเคราะห์เกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3. องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุผล และเป็นระบบ

2. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับ และทะลุปรุโปร่ง

3. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ และคล่องแคล่ว

4. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่

5. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

6. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญ ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือ สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกัน ในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การ ทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

1. **รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์จะแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2. **ซื่อสัตย์สุจริต** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา และใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

3. **มีวินัย** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ผู้ที่มีวินัยจะปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

4. **ใฝ่เรียนรู้** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้จะแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. **อยู่อย่างพอเพียง** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียงจะดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

6. **มุ่งมั่นในการทำงาน** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงานจะแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม พุ้มเพ่ากำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

7. **รักความเป็นไทย** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้ที่รักความเป็นไทยจะมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูกตเวทีย ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

8. **มีจิตสาธารณะ** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม

เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยแรงกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ดังนั้นการกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการ ตามแนวคิด Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุม สิ่งที่จะก่อผลลัพท์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ในขั้นที่ 2 นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และสร้างความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพท์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้แก่นักเรียน การที่จะรู้นึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดผลลัพท์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
- สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุดซึ่งจะให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง

- กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดหลัง
- กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพท์ปลายทางตามแนวคิด Backward Design นั้น วิกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลัก **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้นั้นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้าง ช่วยให้คุณทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่เรียนรู้อีก (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้ลึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
Backward Design Template
 หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ผลการเรียนรู้	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. _____ 2. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. _____ 2. _____ 3. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. _____ 2. _____ 3. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 _____ 1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____
3. สิ่งที่มีประเมิน 3.1 _____ 3.2 _____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระ... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือแก่นแท้ของหัวเรื่องที่จัดการเรียนรู้)

ผลการเรียนรู้... (ระบุผลการเรียนรู้ที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทบทวนในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3 เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 เล่มนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะ หรือถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 เล่มนี้จึงได้นำเสนอทฤษฎี เทคนิค และวิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning-BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning-PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป สำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นการพัฒนางานของนักเรียน ทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้ความหลากหลายของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดสถานการณ์และบรรยากาศ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัด ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้า

การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่างๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบ หรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้สืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียน ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหาหรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัย ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นการจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การจัดการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยกำหนดกฎ กติกา และเงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่กับการวัดและประเมินผลตามภาระ/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดูร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงานและผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติม โดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติตุณภาพ (Rubrics)

4 ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง	●	●	●							
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนพอเพียง				●	●					
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาชุมชน						●	●	●		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์									●	●

5 โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา/จำนวน ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	เศรษฐกิจพอเพียง	9
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	หลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	ชุมชนพอเพียง	9
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	ทฤษฎีใหม่	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการผลิตสินค้าและบริการ	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	การพัฒนาชุมชน	9
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	การพัฒนาชุมชน	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์	9
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	สหกรณ์ในประเทศไทย	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	3
แบบทดสอบปลายภาค		4
รวม		40

ตอนที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

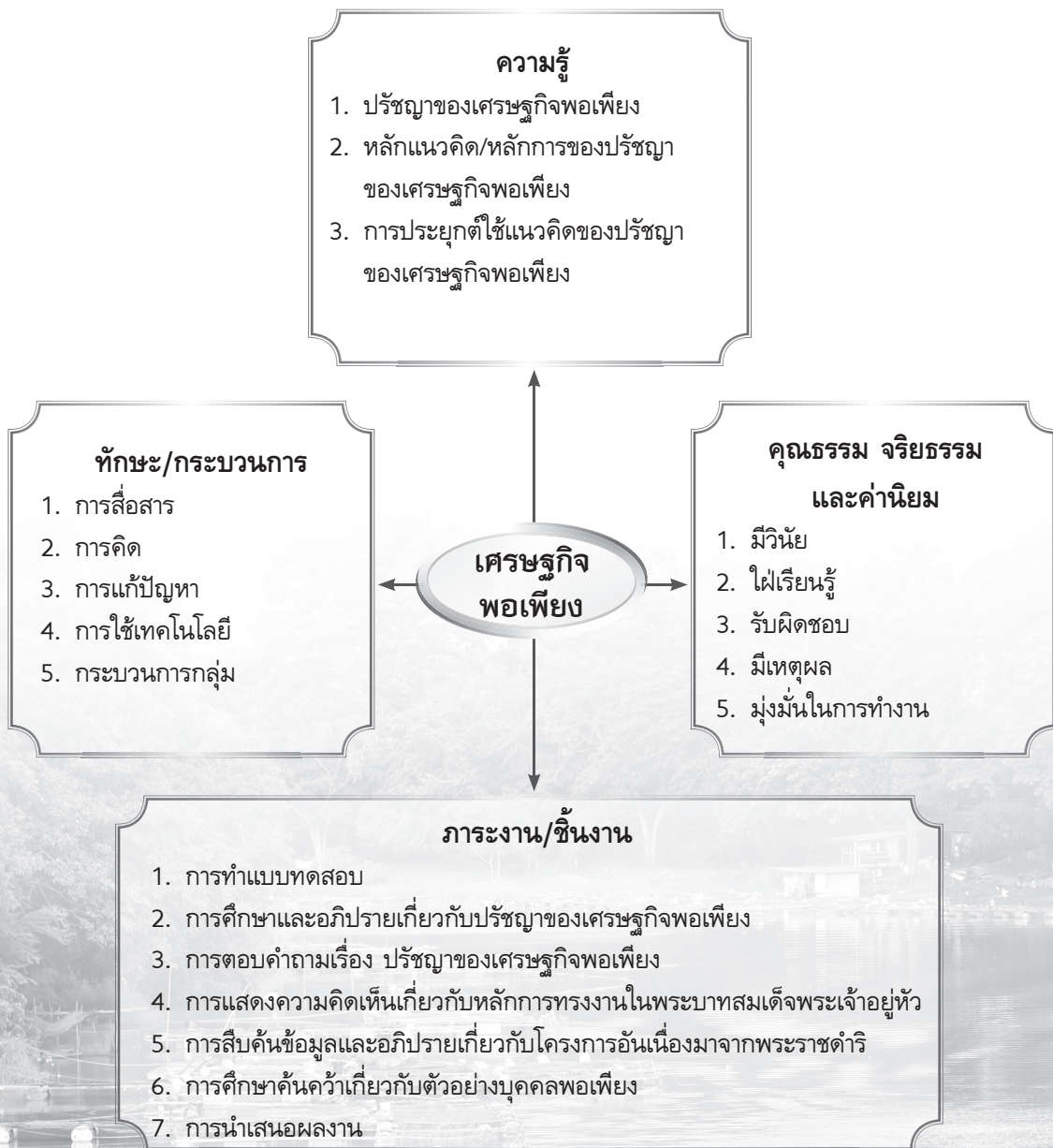
หน่วยการเรียนรู้ที่

1

เศรษฐกิจพอเพียง

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตัวอย่างบุคคลพอเพียง

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ โลกาวิวัฒน์ หลักวิชา อนุโลม การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ ฝ่ายชะลอความ-
ชุ่มชื้น ระบบนิเวศ สุดโต่ง
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทาง
การดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนชาว
ไทย เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงชีวิตได้
อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกา-
วิวัฒน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
3. หลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงคือความไม่สุดโต่ง ยึดทางสายกลาง
เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติ
ของประชาชนในทุกระดับ
4. แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็น
หลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่ทุกคนสามารถ
นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นมา
อย่างไร
2. การศึกษาหลักแนวคิด/หลักการของปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ต่อผู้ที่
ศึกษาอย่างไร
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาประยุกต์
ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทาง
การดำเนินชีวิตแก่ประชาชนชาวไทย โดยเน้น
ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมี
ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรม
เป็นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความพอเพียง

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง
2. อภิปรายหาแนวทางปฏิบัติตนตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ศึกษาและอภิปรายหลักการทรงงาน
ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

<p>2. แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือความไม่สุดโต่ง ยึดทางสายกลางเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ นอกจากนี้ยังมีการนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป</p> <p>3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและหลักปฏิบัติที่ทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยต้องเกิดจากจิตสำนึก มีความศรัทธาเชื่อมั่น เห็นคุณค่า และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป</p>	<p>4. สำรวจโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในแต่ละภาคของประเทศ</p> <p>5. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวอย่างบุคคลพอเพียง</p>
<p>ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>1.2 ตอบคำถามเรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>1.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว</p> <p>1.4 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <p>1.5 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวอย่างบุคคลพอเพียง</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มีประเมิน

- 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์
ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึก
ของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม
- 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย
ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	หลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนชาวไทย โดยเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความพอเพียง

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความเป็นมา ความหมาย และองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (A)
3. สืบค้นและวิเคราะห์เกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ชักถามความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  1. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  2. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  3. องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
การงานอาชีพ	➡	ออกแบบการนำเสนอเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
 2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย **X** ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่ต้องเฉลยคำตอบ

3. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

4. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร

2) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นมาอย่างไร

5. หลังจากสนทนากลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป จากนั้นครูเชื่อมโยงข้อสรุปไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน โดยวิธีเลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

7. หลังจากได้ข้อมูลเพียงพอแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มอภิปราย บันทึกผล พร้อมทั้งเตรียมตัวนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ภาพประกอบ แผ่นใส วิกิทัศน์ PowerPoint

8. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน กลุ่มละ 5 นาที พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและวิจารณ์ผลงาน โดยครูคอยเสริมความรู้ ให้คำแนะนำ คำติ-ชมแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วให้ทำใบงานที่ 1 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนสืบค้นและรวบรวมพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต
2. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนทำแผนพับเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

หลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคือความไม่สุดโต่ง ยึดทางสายกลางเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ นอกจากนี้ยังมีการนำหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายหลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของหลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (A)
- วิเคราะห์หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง หลักแนวคิด/หลักการของ ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

- หลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  1. หลักแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  2. หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
  3. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับหลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
การงานอาชีพ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
ศิลปะ	➡	ออกแบบแผนผังเกี่ยวกับหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูให้นักเรียนดูวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วสนทนากับนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) วิดีทัศน์ที่ดูเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- 2) นักเรียนดูแล้วรู้สึกอย่างไร
- 3) นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้าง
- 4) ความรู้นั้นสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

4. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นสรุปการสนทนาและเชื่อมโยงข้อสรุปไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

5. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากสื่อการเรียนรู้หรือหนังสือเรียน แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) นักเรียนเคยได้ยินคำว่า หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือไม่ อย่างไร
- 2) นักเรียนคิดว่าหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องใดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้บ้างและอย่างไร

6. หลังจากสนทนาซักถามแล้ว ครูสรุปว่า หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวและสามารถปฏิบัติได้จริง ทรงมีความละเอียดรอบคอบ และทรงคิดค้นหาแนวทางพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด มีคุณค่าและควรยึดเป็นแบบอย่างในการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท นำมาปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

7. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยวิธีนับหมายเลข (1-4) เลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกศึกษา สืบค้น และอภิปรายเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ในแต่ละภาคของประเทศ กลุ่มละ 1 โครงการ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษา สืบค้น และอภิปรายเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้
ในภาคเหนือ

กลุ่มที่ 2 ศึกษา สืบค้น และอภิปรายเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้
ในภาคกลาง

กลุ่มที่ 3 ศึกษา สืบค้น และอภิปรายเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มที่ 4 ศึกษา สืบค้น และอภิปรายเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ในภาคใต้

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ของภาคที่กลุ่มตนจับสลากได้ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาอภิปรายร่วมกันตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) เป็นโครงการในพระราชดำริประเภทใด
- 2) มีความเป็นมาอย่างไร
- 3) มีความสำคัญต่อประชาชนในภาคนั้น ๆ อย่างไร

9. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้ออภิปราย

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้อการอภิปรายที่กลุ่มได้รับมอบหมาย นำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้มาอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม สรุป บันทึกผล และเตรียมนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

11. ครูให้นักเรียนจัดโต๊ะเก้าอี้เป็นรูปตัว U แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปราย โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มอื่น ๆ ได้ซักถามข้อสงสัย

12. ก่อนการนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม ครูทบทวนประเด็นหรือหัวข้อการอภิปราย วัตถุประสงค์ และรูปแบบของการอภิปราย พร้อมทั้งชี้แจงกฎกติกาหรือหลักเกณฑ์การอภิปราย เช่น เวลาที่ใช้ในการอภิปราย (กลุ่มละ 15 นาที) บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม

13. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายตามลำดับ กลุ่มละ 15 นาที

14. หลังจากนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่มแล้ว เปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นได้ซักถามข้อสงสัย โดยผู้อภิปรายเป็นผู้ตอบ จากนั้นครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อภิปราย

15. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนศึกษาความสำคัญของหลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยนกันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูให้นักเรียนออกแบบแผนพับเกี่ยวกับหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อเผยแพร่ความรู้

18. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง หลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. วิดีทัศน์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและหลักปฏิบัติที่ทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยต้องเกิดจากจิตสำนึก มีความศรัทธา เชื้อมั่น เห็นคุณค่า และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตัวอย่างบุคคลพอเพียง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ (K)
2. มีความสนใจที่จะนำแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (A)
3. มีส่วนร่วมในการนำแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

- การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  1. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ
  2. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
  3. ตัวอย่างบุคคลพอเพียง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ
การงานอาชีพ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลพอเพียง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูสุ่มนักเรียน 3-5 คน ออกมาเล่าประสบการณ์ของนักเรียนว่าได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตหรือไม่ อย่างไร จากนั้นให้เพื่อนซักถามตามความสนใจ แล้วครูสรุป
4. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรเริ่มต้นจากอะไร จากนั้นร่วมอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ เช่น
  - 1) ข้อมูลในใบความรู้กล่าวถึงเรื่องอะไร
  - 2) นักเรียนคิดว่าตนเองปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร
  - 3) การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลดีอย่างไร
5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย จากนั้นครูกล่าวสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน โดยวิธีเลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 2 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะประยุกต์ใช้กับการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยได้หรือไม่ อย่างไร ตามเวลาที่กำหนด เมื่อครบกำหนดเวลา ให้นักเรียนส่งใบงาน จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ ครูตรวจใบงาน ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนแต่ละกลุ่ม
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวอย่างบุคคลพอเพียงที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า
8. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอตัวอย่างบุคคลพอเพียง กลุ่มละ 5 นาที พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและวิจารณ์ผลงาน
9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

13. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วนำผลการศึกษามาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรเริ่มต้นจากอะไร
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะประยุกต์ใช้กับการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยได้หรือไม่ อย่างไร
4. แบบบันทึกผลการอภิปราย
5. แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
7. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่

2

ชุมชนพอเพียง

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนพอเพียง

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่
2. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งตัวอย่างชุมชนพอเพียง

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ ชุมชนพอเพียง เครือข่ายมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในจังหวัด (GPP) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในภาค (GRP) การเกษตรแบบผสมผสาน
2. ทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางหรือหลักการในการจัดการทรัพยากรระดับไร่นา คือ ที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมการผลิตและ กิจกรรมการบริการ ซึ่งในการดำเนินงานชุมชนมักประสบกับปัญหาการผลิตในด้านต่าง ๆ
4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อผลิตสินค้าและบริการได้

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. ทฤษฎีใหม่มีความสำคัญอย่างไร
2. ชุมชนปัจจุบันมีลักษณะทางเศรษฐกิจอย่างไร
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการได้หรือไม่อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

1. ทฤษฎีใหม่เป็นหลักในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแนวทางการดำเนินงานตามทฤษฎีใหม่มี 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การผลิต ขั้นที่ 2 การรวมพลังในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ และขั้นที่ 3 การติดต่อประสานงานเพื่อจัดหาทุนหรือแหล่งเงิน

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่
2. ศึกษาและร่วมอภิปรายกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน
3. อภิปรายหาวิธีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ

<p>2. การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมการผลิต และกิจกรรมการบริการ โดยกิจกรรมการผลิต แบ่งออกเป็นด้านการเกษตรและด้านอุตสาหกรรม ซึ่งปัญหาหลักในด้านเศรษฐกิจของชุมชนประกอบด้วยการรับรู้และตระหนักถึงปัญหา การปรับวิธีคิดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการมีข้อจำกัดของชุมชน</p> <p>3. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อผลิตสินค้าและบริการทำได้ โดยการตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำในทุกขั้นตอน</p>	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่</p> <p>1.2 ศึกษาและร่วมอภิปรายกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาการผลิตสินค้าและบริการ</p> <p>1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่น่าประหลาดใจ

- 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์
ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึก
ของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม
- 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย
ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	ทฤษฎีใหม่	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการผลิตสินค้าและบริการ	เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ทฤษฎีใหม่

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนพอเพียง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ทฤษฎีใหม่เป็นหลักในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแนวทางการดำเนินงานตามทฤษฎีใหม่มี 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การผลิต ขั้นที่ 2 การรวมพลังในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ และขั้นที่ 3 การติดต่อประสานงานเพื่อจัดหาทุนหรือแหล่งเงิน

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอนของทฤษฎีใหม่ได้ (K)
2. บอกปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้อง (K)
3. เห็นความสำคัญของแนวคิดทฤษฎีใหม่ (A)
4. สืบค้นและวิเคราะห์เกี่ยวกับขั้นตอนของทฤษฎีใหม่ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องทฤษฎีใหม่ 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ทฤษฎีใหม่
  1. ความเป็นมาและแนวคิดทฤษฎีใหม่
  2. ขั้นตอนของเกษตรทฤษฎีใหม่
  3. การเกษตรทฤษฎีใหม่จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ
  4. ปัจจัยในการประยุกต์ใช้เกษตรทฤษฎีใหม่
  5. ตัวอย่างเกษตรทฤษฎีใหม่

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่
การงานอาชีพฯ	➡	ออกแบบการนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ภาพประกอบ PowerPoint
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่และตัวอย่างเกษตรกรทฤษฎีใหม่

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เช่น นำนักเรียนไปที่โรงเรือนเกษตร แปลงผัก หรือนาข้าวของคนในชุมชน
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย **X** ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่เฉลยคำตอบ
3. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
4. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ในประเด็นต่าง ๆ เช่น
  - 1) ทฤษฎีใหม่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
  - 2) ที่บ้านของนักเรียนปลูกพืชผักสวนครัวและผลไม้หรือไม่ อะไรบ้าง
  - 3) นักเรียนคิดว่าการปลูกพืชผักสวนครัวและผลไม้ในบริเวณบ้านมีผลดีหรือไม่ อย่างไร
  - 4) นักเรียนคิดว่าจะนำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ไปใช้ในชีวิตได้หรือไม่ อย่างไร
5. หลังจากสนทนากลุ่มแล้ว ครูสรุปว่า ทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางหรือหลักการในการจัดการทรัพยากรระดับไร่นา คือ ที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากนั้นครูเชื่อมโยงข้อสรุปไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน โดยวิธีเลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง ทฤษฎีใหม่ จากนั้นร่วมอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) ข้อมูลในใบความรู้กล่าวถึงเรื่องอะไร
  - 2) ปัญหาหลักของเกษตรกรคืออะไร
  - 3) แนวคิดทฤษฎีใหม่มีมูลเหตุมาจากที่ใด
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการอภิปรายจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต
8. หลังจากได้ข้อมูลเพียงพอแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มอภิปราย บันทึกผล พร้อมทั้งเตรียมตัวนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ภาพประกอบ แผ่นใส วิดีทัศน์ PowerPoint
9. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน กลุ่มละ 5 นาที พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและวิจารณ์ผลงาน โดยครูคอยเสริมความรู้ ให้คำแนะนำ คำติ-ชมแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม
10. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

11. เมื่อนำเสนอผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการอภิปราย

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่ และทำกิจกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ รวมทั้งช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น บุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ทฤษฎีใหม่ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนทำแผนผังเกี่ยวกับตัวอย่างเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบความรู้ เรื่อง ทฤษฎีใหม่
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่
4. แบบบันทึกผลการอภิปราย
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนพอเพียง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมการผลิตและ กิจกรรมการบริการ โดยกิจกรรมการผลิตแบ่งออกเป็นด้านการเกษตรและด้านอุตสาหกรรม ซึ่งปัญหาหลักในด้านเศรษฐกิจของชุมชนประกอบด้วยการรับรู้และตระหนักถึงปัญหา การปรับวิธีคิดต่อการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชน และการมีข้อจำกัดของชุมชน

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งตัวอย่างชุมชนพอเพียง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ (A)
3. สืบค้นและวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวอย่างชุมชนพอเพียง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ซักถามความรู้เรื่อง การผลิตและปัญหา การผลิตในชุมชน 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน
  1. การผลิตและบริการในชุมชน
  2. ปัญหาการผลิตและบริการในชุมชน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน
การงานอาชีพ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เช่น นำนักเรียนไปที่โรงเรือนเกษตร แปลงผัก หรือนาข้าวของคนในชุมชน
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูนำภาพเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ เช่น ภาพชาวนากำลังทำนา ชาวสวนกำลังเก็บผลไม้ คนงานในโรงงานกำลังทำงาน มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาถึงการผลิตสินค้าและบริการ รวมถึงปัญหาที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน
4. หลังจากสนทนาซักถามแล้ว ครูสรุปว่า ในการผลิตสินค้าและบริการผู้ผลิตมักประสบกับปัญหาต่าง ๆ จากนั้นเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน โดยวิธีเลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่างและร่วมอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) เกษตรกรในจังหวัดน่านประสบกับปัญหาอะไร
  - 2) อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกษตรกรต้องประสบกับปัญหาดังกล่าว
  - 3) ผลกระทบที่เกษตรกรได้รับจากปัญหาการผลิตคืออะไร
  - 4) นักเรียนคิดว่าการรวมตัวเรียกร้องให้ทางจังหวัดและรัฐบาลช่วยเหลือจะสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ อย่างไร

กรณีตัวอย่าง

ราคาพริกตกต่ำ

เกษตรกรผู้ปลูกพริก จังหวัดน่าน รวมตัวหลังราคาพริกตกต่ำ โรงงานรับซื้อเพียงกิโลกรัมละ 3 บาท ขณะที่ต้นทุนการปลูกอยู่ที่กิโลกรัมละ 9 บาท

บรรยากาศการชุมนุมหน้าศาลากลางจังหวัดน่าน เกษตรกรผู้ปลูกพริกจากอำเภอท่าวังผา อำเภอปัว และอำเภอเวียงสา รวมตัวเรียกร้องให้ทางจังหวัดและรัฐบาลช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน หลังราคาพริกสดตกต่ำ เกษตรกรผู้ปลูกกว่า 3,000 ราย โดยเฉพาะที่อำเภอท่าวังผามีพื้นที่ปลูกพริกมากที่สุด มีผลผลิตฤดูกาลละ 7,000 ตัน ต้องเดือดร้อน เนื่องจากพ่อค้าและโรงงานรับซื้อพริกเพียงกิโลกรัมละ 3 บาท จากเดิม 8 บาท ขณะที่ต้นทุนการปลูกสูงขึ้นอยู่ที่กิโลกรัมละ 9 บาท เกษตรกรต้องประสบปัญหาขาดทุนอย่างหนัก วอนทางจังหวัดและรัฐบาลช่วยเหลือรับซื้อผลผลิต หรือช่วยระบายผลผลิตที่ยังตกค้างอยู่กว่า 6,000 ตัน ก่อนที่เกษตรกรจะขาดทุนและมีหนี้สินมากกว่านี้

ล่าสุดนายเกษม วัฒนธรรม รองผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน เข้าพบเกษตรกรเพื่อรับฟังความเดือดร้อน พร้อมกับให้สรุปความช่วยเหลือ หากไม่เกินอำนาจ จังหวัดจะเร่งดำเนินการช่วยเหลือทันที

ที่มา: <http://www.mcot.net>, วันที่ 23 มีนาคม 2554

6. ครูให้นักเรียนนั่งแยกเป็นกลุ่ม อภิปรายในประเด็นดังกล่าวภายใน 20 นาที แต่ละกลุ่มบันทึกผลการอภิปราย และส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 3-5 นาที

7. เมื่อนำเสนอครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปผลการอภิปรายและให้คำติ-ชมนักเรียนแต่ละกลุ่ม

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน และช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของปัญหาและร่วมกันเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมแล้วทำรายงานเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ เช่น ภาพชาวนากำลังทำนา ชาวสวนกำลังเก็บผลไม้ คนงานในโรงงานกำลังทำงาน

2. ใบงานที่ 2 เรื่อง ปัญหาที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน

3. แบบบันทึกผลการอภิปราย

4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

5. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนพอเพียง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อผลิตสินค้าและบริการทำได้โดยการตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบด้วยการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำในทุกขั้นตอน

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกวิธีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการได้ (A)
3. สืบค้นและวิเคราะห์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ
  1. แนวทางและวิธีการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  2. การผลิตสินค้าและบริการโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  3. ตัวอย่างชุมชนพอเพียง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➔	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ
การงานอาชีพ	➔	ออกแบบแผนพับเกี่ยวกับตัวอย่างชุมชนพอเพียง
ภาษาต่างประเทศ	➔	ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น moderation (พอประมาณ) reasonableness (มีเหตุผล) self-immunity (มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี)

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เช่น นำนักเรียนไปที่โรงเรือนเกษตร แปลงผัก หรือนาข้าวของคนในชุมชน
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นครูสรุปให้นักเรียนฟังในเรื่องดังกล่าว
4. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ 3 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เวลา 15 นาที
5. เมื่อหมดเวลาที่กำหนด ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนใบงานกับคู่อื่นเพื่อตรวจคำตอบ โดยครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน โดยวิธีนับหมายเลข เลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 4 เรื่อง ตัวอย่างชุมชนพอเพียง แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นซักถามข้อสงสัย
8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
10. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น moderation (พอประมาณ) reasonableness (มีเหตุผล) self-immunity (มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) แล้วนำมาฝึกพูด อ่าน และเขียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อเผยแพร่ความรู้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย **X** ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนทำแผนพับเกี่ยวกับตัวอย่างชุมชนพอเพียงเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบงานที่ 3 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ใบงานที่ 4 เรื่อง ตัวอย่างชุมชนพอเพียง
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

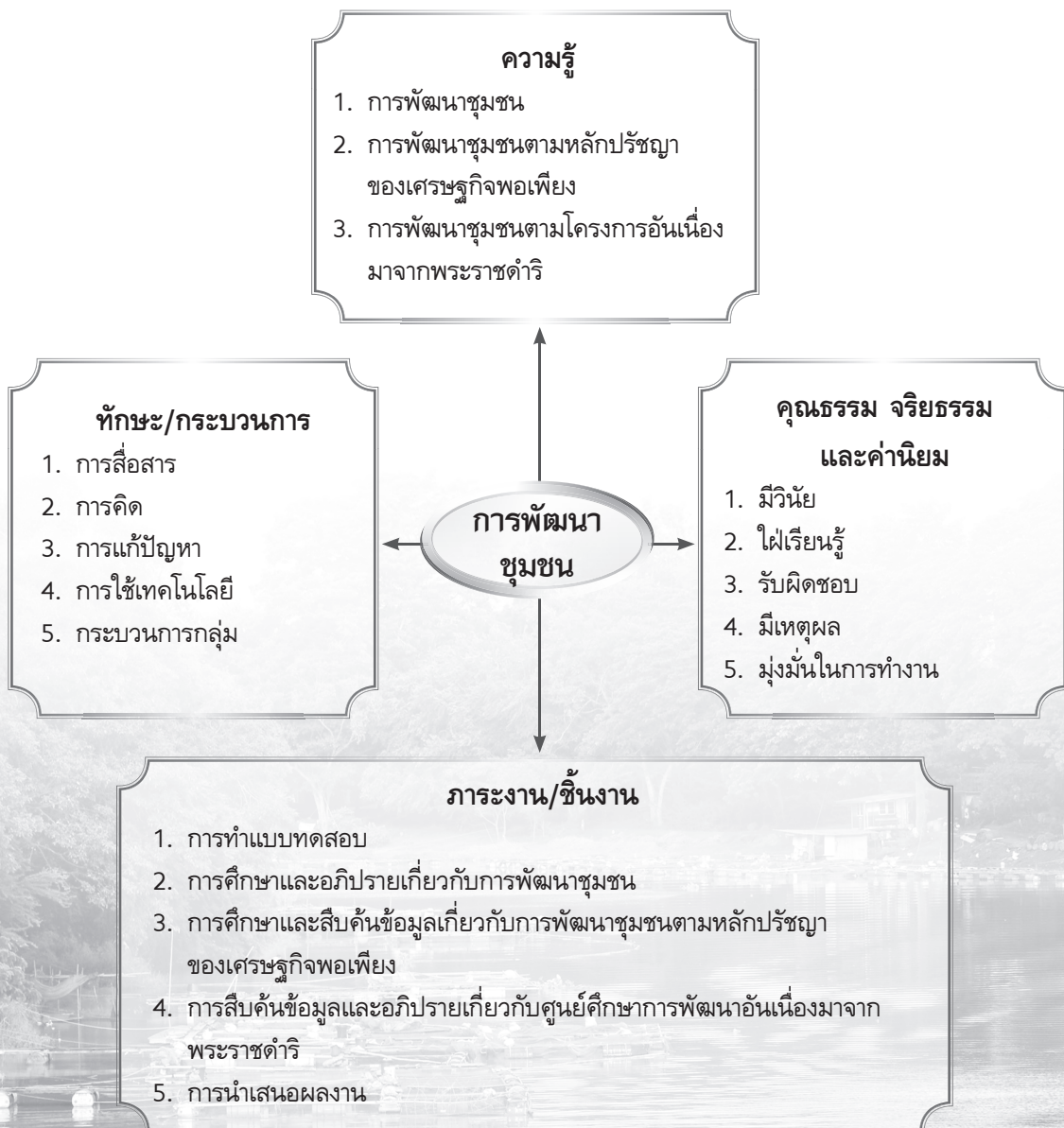
10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาชุมชน

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความเป็นมาของชุมชน การพัฒนาชุมชน ปรัชญา แนวคิด และหลักการพัฒนาชุมชน
2. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา หลักการ ขั้นตอน และตัวอย่างของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ ชุมชนน่าอยู่ เทคโนโลยี-สารสนเทศ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การศึกษาตลอดชีวิต รายงานบรรณคดีแลนด์ โครงสร้างพื้นฐาน
2. การพัฒนาชุมชนเป็นการเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ดีขึ้นในด้านพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลในชุมชน
3. การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. ชุมชนมีความสำคัญอย่างไร และทำไมจึงต้องมีการพัฒนาชุมชน
2. การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

1. การพัฒนาชุมชนเป็นการเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ดีขึ้นในด้านพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลในชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไปในทิศทางที่ได้วางแผนไว้ โดยกระทำจากชุมชนทั้งหมด หรือกระทำร่วมกับการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน หรือการกระทำจากภายนอกชุมชนทั้งหมดก็ได้

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. ศึกษาและอภิปรายการพัฒนาชุมชน
2. ศึกษาและอภิปรายการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ศึกษาและอภิปรายศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

<p>2. การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจควบคู่กันไป โดยแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนมีแนวปฏิบัติ 3 รูปแบบ ได้แก่ การผลิตรูปแบบใหม่ การลดความสิ้นเปลืองของการใช้ผลิตภัณฑ์ และการมีส่วนร่วมของสาธารณชน</p> <p>3. การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจำเป็นต้องมีการศึกษาขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างละเอียด ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวประกอบด้วยการศึกษาข้อมูล การหาข้อมูลในพื้นที่ การศึกษาข้อมูลและการจัดทำโครงการ การดำเนินงานตามโครงการ และการติดตามผลงาน</p>	
<p>ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน</p> <p>1.2 ศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>1.3 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p>	
<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มีประเมิน

- 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์
ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึก
ของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม
- 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย
ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	การพัฒนาชุมชน	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

การพัฒนาชุมชน

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาชุมชน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพัฒนาชุมชนเป็นการเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ดีขึ้นในด้านพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลในชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไปในทิศทางที่ได้วางแผนไว้ โดยกระทำจากชุมชนทั้งหมด หรือกระทำการ่วมกับการสนับสนุนจากภายนอกชุมชน หรือกระทำจากภายนอกชุมชนทั้งหมดก็ได้

2. ผลการเรียนรู้

● รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความเป็นมาของชุมชน การพัฒนาชุมชน ปรัชญา แนวคิด และหลักการพัฒนาชุมชน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความเป็นมาของชุมชนได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของปรัชญาและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับหลักการพัฒนาชุมชนและนำไปประยุกต์ใช้ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องการพัฒนาชุมชน 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การพัฒนาชุมชน
  1. ความหมายของชุมชน
  2. ประเภทของชุมชน
  3. ความหมายและความเป็นมาของการพัฒนาชุมชน
  4. ปรัชญาของการพัฒนาชุมชน
  5. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
  6. หลักการพัฒนาชุมชน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
การงานอาชีพ	➡	ออกแบบแผนผังเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
 2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย **X** ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่ต้องเฉลยคำตอบ

3. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
4. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาในประเด็นต่าง ๆ เช่น
  - 1) ความหมายของชุมชน
  - 2) ประเภทของชุมชน
  - 3) ความหมายและความเป็นมาของการพัฒนาชุมชน

5. หลังจากสนทนากลุ่มแล้ว ครูสรุปความหมายและประเภทของชุมชนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน โดยวิธีเลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารความรู้ อินเทอร์เน็ต สอบถามผู้รู้ และอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ความหมายและความเป็นมาของการพัฒนาชุมชน
- 2) ปรัชญาของการพัฒนาชุมชน
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
- 4) หลักการพัฒนาชุมชน

7. หลังจากได้ข้อมูลเพียงพอแล้ว ครูให้นักเรียนมารวมกลุ่มกันที่ห้องประชุมหรือที่ใดที่หนึ่งที่เห็นว่าเหมาะสม นั่งแยกเป็นกลุ่มครึ่งวงกลม แต่ละกลุ่มนั่งห่างกันพอสมควร

8. ครูแจ้งวัตถุประสงค์การอภิปราย กฎกติกา และเวลาในการอภิปราย จากนั้นให้แต่ละกลุ่มดำเนินการอภิปรายตามประเด็นและเวลาที่กำหนด โดยครูคอยเป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำในการอภิปรายให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

9. แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการอภิปราย พร้อมทั้งเตรียมตัวนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ภาพประกอบ แผนที่ความคิด แผ่นใส วิดีทัศน์ PowerPoint ในชั่วโมงต่อไป

10. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปราย กลุ่มละ 5 นาที พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและวิจารณ์ผลงาน

11. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง การพัฒนาชุมชน และทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน รวมทั้งช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน จากนั้นฝึกพูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ดังกล่าวร่วมกัน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูให้นักเรียนออกแบบแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนให้ผู้อื่นได้ทราบ

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การพัฒนาชุมชน โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน แล้วนำผลการอภิปราย มาจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อไป

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง การพัฒนาชุมชน
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาชุมชน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจควบคู่กันไป โดยแนวคิดการพัฒนายั่งยืนมีแนวปฏิบัติ 3 รูปแบบ ได้แก่ การผลิตรูปแบบใหม่ การลดความเปลี่ยนแปลงของการใช้ผลิตภัณฑ์ และการมีส่วนร่วมของสาธารณชน

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด องค์ประกอบของการพัฒนายั่งยืน และการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายแนวคิดและองค์ประกอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (A)
3. มีส่วนร่วมในการอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  1. แนวคิดการพัฒนายั่งยืน
  2. องค์ประกอบของการพัฒนายั่งยืน
  3. แผนปฏิบัติการ 21
  4. การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  5. จุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
การงานอาชีพฯ	➡	ออกแบบแผนผังเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร
- 2) ชุมชนของนักเรียนพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร
- 3) การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลดีอย่างไร
4. หลังจากสนทนากลุ่มแล้ว ครูสรุปว่า การพัฒนาชุมชนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน โดยวิธีเลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารความรู้ อินเทอร์เน็ต สอบถามผู้รู้ และอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 3) การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) จุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้ จากนั้นทั้งชั้นอภิปรายร่วมกันถึงเรื่องการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 2 เรื่อง ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ชักถามข้อสงสัย

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

10. ครูให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วสรุปลงในสมุด

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนออกแบบแผนพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้อื่นได้ทราบ

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้นักเรียนสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและแผนปฏิบัติการ 21 บันทึกความรู้ที่ได้รับลงในแบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง
2. แบบบันทึกความรู้
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า
5. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาชุมชน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจำเป็นต้องมีการศึกษาขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างละเอียด ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวประกอบด้วยการศึกษาข้อมูล การหาข้อมูลในพื้นที่ การศึกษาข้อมูลและการจัดทำโครงการ การดำเนินงานตามโครงการ และการติดตามผลงาน

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา หลักการ ขั้นตอน และตัวอย่างของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความเป็นมา หลักการ และขั้นตอนของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (A)
3. นำแนวทางการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

- การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  1. ความเป็นมาของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  2. หลักการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  3. ขั้นตอนการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  4. ตัวอย่างการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
การงานอาชีพ	➡	ออกแบบการนำเสนอผลการอภิปรายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นใส PowerPoint

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูนำภาพการทำเกษตรกรรมของชาวเขามาให้นักเรียนดู เช่น ภาพชาวเขาปลูกผัก ภาพชาวเขารดน้ำแปลงผัก ภาพชาวเขาตัดดอกไม้ แล้วสนทนาถึงโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ในรูปแบบต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม โดยวิธีนับหมายเลข (1-6) เลือกเฉพาะเจาะจง หรือจับสลาก แล้วแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กลุ่มที่ 2 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กลุ่มที่ 3 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กลุ่มที่ 4 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กลุ่มที่ 5 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไครอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กลุ่มที่ 6 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทออันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูล หรือ รายละเอียดของหัวข้ออภิปราย

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้อการอภิปรายที่กลุ่มได้รับมอบหมาย นำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้มาอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม สรุป บันทึกผล และเตรียมนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

7. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปราย กลุ่มละ 10 นาที พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่นซักถามและวิจารณ์ผลงาน โดยปฏิบัติดังนี้

กลุ่มที่ 1 นำเสนอ	กลุ่มที่ 2 ซักถามและวิจารณ์ผลงาน
กลุ่มที่ 2 นำเสนอ	กลุ่มที่ 3 ซักถามและวิจารณ์ผลงาน
กลุ่มที่ 3 นำเสนอ	กลุ่มที่ 4 ซักถามและวิจารณ์ผลงาน
กลุ่มที่ 4 นำเสนอ	กลุ่มที่ 5 ซักถามและวิจารณ์ผลงาน
กลุ่มที่ 5 นำเสนอ	กลุ่มที่ 6 ซักถามและวิจารณ์ผลงาน
กลุ่มที่ 6 นำเสนอ	กลุ่มที่ 1 ซักถามและวิจารณ์ผลงาน

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

9. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับลงในแบบบันทึกความรู้

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ตแล้วบันทึกสรุปลงในสมุด

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง หลักการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บันทึกความรู้ที่ได้รับและนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพการทำเกษตรกรรมของชาวเขา เช่น ภาพชาวเขาปลูกผัก ภาพชาวเขารดน้ำแปลงผัก ภาพชาวเขาตัดดอกไม้
3. วิดีทัศน์เกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

เศรษฐกิจพอเพียง กับสหกรณ์

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์ในประเทศไทย
2. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. คำสำคัญ ได้แก่ การวางแผน นายทุน หุ้น
ทุนสำรอง เงินอุดหนุน เงินปันผล
2. สหกรณ์เป็นองค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวม
กลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจ
ที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุม
ตามหลักประชาธิปไตย
3. สหกรณ์ในประเทศไทยถือกำเนิดขึ้นในสมัย
กรุงรัตนโกสินทร์ รูปแบบที่นำมาใช้เป็นแบบ
ไรฟ์ไฟเซนของประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็น
สหกรณ์เพื่อการกู้ยืมขนาดเล็ก สมาชิกจะมี
ความรับผิดชอบร่วมกัน
4. สหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราช-
ดำริเกิดขึ้นจากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวทรงห่วงใยในสวัสดิความเป็นอยู่ของ
เกษตรกร จึงใช้หลักการของสหกรณ์มาแก้
ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรและช่วย
พัฒนาอาชีพให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. สหกรณ์มีความสำคัญอย่างไร
2. การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่อง
มาจากพระราชดำรินี้มีผลได้อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...

1. สหกรณ์เป็นองค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวม
กลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจ
ที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุม
ตามหลักประชาธิปไตย ถือกำเนิดขึ้นระหว่าง
ศตวรรษที่ 18-19 บุคคลแรกที่สอนให้คน
ทั่วไปรู้จักคำว่า สหกรณ์ คือ รอเบิร์ต โอเวน
เป็นชาวอังกฤษ และต่อมาได้รับการยกย่อง

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. ศึกษาและอภิปรายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ
สหกรณ์
2. ศึกษาและอภิปรายสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ
3. ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริการส่งเสริม
สหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ

<p>ให้เป็นบิดาแห่งการสหกรณ์ หลักการสำคัญของสหกรณ์มี 7 ประการ คือ การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ และการเอื้ออาทรต่อชุมชน</p> <p>2. สหกรณ์ในประเทศไทยถือกำเนิดขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีพระราชวรรังษีเธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นพระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย รูปแบบที่นำมาใช้เป็นแบบไรฟ์-ไฟเซนของประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็นสหกรณ์เพื่อการกู้ยืมขนาดเล็ก สมาชิกจะมีความรับผิดชอบร่วมกัน ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทยมี 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ</p> <p>3. สหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเกิดขึ้นจากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยในชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร จึงใช้หลักการของสหกรณ์มาแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายของเกษตรกร โดยการดำเนินงานของระบบสหกรณ์จะช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านการใช้เครื่องมือเครื่องจักรในการผลิต การขนส่งพืชผลไปขายยังตลาด การรวมกลุ่มช่วยให้เกษตรกรมีอำนาจในการเจรจาต่อรองด้านราคาพืชผลการเกษตร</p>	
<p>ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>1.1 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์</p> <p>1.2 ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ</p> <p>1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p>	

<p>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ 	<p>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
<p>3. สิ่งมุ่งประเมิน</p> <p>3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึก ของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม</p> <p>3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ</p>	
<p>ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</p>	
<p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11</p> <p>แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12</p>	<p>ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์</p> <p>สหกรณ์ในประเทศไทย</p> <p>เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ</p> <p>เวลา 3 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 3 ชั่วโมง</p> <p>เวลา 3 ชั่วโมง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สหกรณ์เป็นองค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามหลักประชาธิปไตย ถือกำเนิดขึ้นระหว่างศตวรรษที่ 18-19 บุคคลแรกที่สอนให้คนทั่วไปรู้จักคำว่า สหกรณ์ คือ รอเบิร์ต โอเวน เป็นชาวอังกฤษ และต่อมาได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งการสหกรณ์ หลักการสำคัญของสหกรณ์มี 7 ประการ คือ การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ และเปิดกว้าง การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ และการเอื้ออาทรต่อชุมชน

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์ในประเทศไทย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติความเป็นมา ยุคสมัย การ และวิธีการสหกรณ์ได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ (A)
3. สืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์
  1. ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์
  2. ยุคสมัย การ และวิธีการสหกรณ์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์
การงานอาชีพฯ	➡	ออกแบบแผนพับเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ยังไม่เฉลยคำตอบ
3. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
4. ครูนำภาพบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์มาให้ให้นักเรียนดู เช่น รอเบิร์ต โอเวน นายแพทย์ วิลเลียม คิง เฮอร์มัน ชูลซ์ ฟรีดริค วิลเฮล์ม ไรฟ์ไฟเฟเซน
5. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนว่าเคยเห็นหรือรู้จักบุคคลในภาพหรือไม่ อย่างไร จากนั้นครูสรุปว่าบุคคลในภาพมีความเกี่ยวข้องกับสหกรณ์ โดยเป็นผู้ก่อตั้งสหกรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน โดยวิธีนับหมายเลข เลือกเฉพาะเจาะจง หรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต และอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
  - 1) ความหมายสหกรณ์
  - 2) คุณค่าของสหกรณ์
  - 3) อุดมการณ์สหกรณ์
  - 4) หลักการสหกรณ์
  - 5) วิธีการสหกรณ์
8. ครูให้นักเรียนนั่งแยกเป็นกลุ่ม อภิปรายในประเด็นดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด
9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ซักถามข้อสงสัย
10. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับสหกรณ์และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
12. ครูให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วบันทึกสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนออกแบบแผนพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ แล้วนำผลการอภิปรายมาจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

สหกรณ์ในประเทศไทย

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สหกรณ์ในประเทศไทยถือกำเนิดขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีพระราชวรรังสฤษฎ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นพระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย รูปแบบที่นำมาใช้เป็นแบบโรฟไฟเซ่นของประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็นสหกรณ์เพื่อการกุศลขนาดเล็ก สมาชิกจะมีความรับผิดชอบร่วมกัน ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทยมี 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิต-ยูเนี่ยน สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์ในประเทศไทย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติความเป็นมา การจัดตั้งสหกรณ์ และประเภทสหกรณ์ในประเทศไทยได้ (K)
2. วิเคราะห์คุณค่าของสหกรณ์ในประเทศไทยได้อย่างมีเหตุผล (A, P)
3. สืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทย (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ซักถามความรู้เรื่องสหกรณ์ในประเทศไทย 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สหกรณ์ในประเทศไทย
  1. ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ในประเทศไทย
  2. การจัดตั้งสหกรณ์
  3. ประเภทสหกรณ์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทย
ศิลปะ	➡	ออกแบบและตกแต่งแผนที่ความคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งสหกรณ์

การงานอาชีพ

สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทยโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูนำภาพสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ มาให้นักเรียนดู แล้วสนทนาถึงสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทยในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) สหกรณ์ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อใด
- 2) สหกรณ์แห่งแรกของไทยชื่อว่าอะไร และตั้งอยู่ที่ใด
- 3) ใครคือบิดาแห่งการสหกรณ์ของไทย
- 4) รูปแบบสหกรณ์ที่ประเทศไทยนำมาใช้ในการดำเนินงานเป็นอย่างไร

4. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นสรุปความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ในประเทศไทย

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม โดยวิธีนับหมายเลข (1-7) เลือกเฉพาะเจาะจงหรือจับสลาก แล้วแต่ความเหมาะสม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร
- กลุ่มที่ 2 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์ประมง
- กลุ่มที่ 3 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์นิคม
- กลุ่มที่ 4 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์
- กลุ่มที่ 5 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน
- กลุ่มที่ 6 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์ร้านค้า
- กลุ่มที่ 7 ศึกษา สืบค้นข้อมูล และอภิปรายเกี่ยวกับสหกรณ์บริการ

6. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้ออภิปราย

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือรายละเอียดของหัวข้อการอภิปรายที่กลุ่มได้รับมอบหมาย นำข้อมูลหรือรายละเอียดที่ได้มาอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม สรุป บันทึกผล และเตรียมนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

8. ครูให้นักเรียนจัดโต๊ะเก้าอี้เป็นรูปตัว U เพื่อเตรียมนำเสนอผลการอภิปราย

9. ก่อนการนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม ครูทบทวนประเด็นหรือหัวข้อการอภิปราย วัตถุประสงค์ และรูปแบบของการอภิปราย พร้อมทั้งชี้แจงกฎกติกาหรือหลักเกณฑ์การอภิปราย เช่น เวลาที่ใช้ในการอภิปราย (กลุ่มละ 15 นาที)

10. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายตามลำดับ กลุ่มละ 15 นาที

11. หลังจากการนำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่มแล้ว เปิดโอกาสให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มอื่น ได้ซักถามข้อสงสัย โดยผู้อภิปรายเป็นผู้ตอบ จากนั้นครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อภิปราย

12. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงาน ของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การจัดตั้งสหกรณ์

14. ครูให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทยจากสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย ไปปฏิบัติหรือ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันพร้อมทั้งแนะนำผู้อื่นให้เข้าใจและปฏิบัติตามในทางที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทยเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง การจัดตั้งสหกรณ์
2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเกิดขึ้นจากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยในสวัสดิความเป็นอยู่ของเกษตรกร จึงใช้หลักการของสหกรณ์มาแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกร โดยการดำเนินงานของระบบสหกรณ์จะช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรในการผลิต การขนส่งพืชผลไปขายยังตลาด การรวมกลุ่มช่วยให้เกษตรกรมีอำนาจในการเจรจาต่อรองด้านราคาพืชผลการเกษตร

2. ผลการเรียนรู้

- รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายแนวทางการดำเนินงานสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  1. สหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  2. การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➔	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ศิลปะ	➔	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราช- ดำริ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสม
2. ครูแจ้งผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับระบบสหกรณ์และชี้ให้นักเรียนเห็นว่า การดำเนินงานของระบบสหกรณ์จะช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรและทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคง

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจากหนังสือเรียนและอ่านใบความรู้ เรื่อง โครงการสหกรณ์การเกษตรบ้านโรงวัว จำกัด แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาลงในแบบบันทึกความรู้
5. ครูสุ่มนักเรียน 3-5 คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวชมเชยนักเรียน
6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาและเฉลยคำตอบในแบบบันทึกความรู้
7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ให้แต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 3 เรื่อง การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามเวลาที่กำหนด เมื่อครบกำหนดเวลา ให้นักเรียนส่งใบงาน
8. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงาน ครูตรวจใบงาน ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนแต่ละกลุ่ม
9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศนำเสนอความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
12. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด ซึ่งอาจสรุปเป็นแบบเรียงความ แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย **X** ทับตัวอักษร (ก-ง) หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากนั้นตรวจให้คะแนน พร้อมเฉลยคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ใบความรู้ เรื่อง โครงการสหกรณ์การเกษตรบ้านโรงวัว จำกัด
3. ใบงานที่ 3 เรื่อง การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
_____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____ / _____ / _____

ตอนที่ 3

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู
รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้
รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1–3
2. โครงการงาน (Project Work)
3. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)
4. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design
5. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง
6. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
7. แบบทดสอบปลายภาค
8. ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

1 ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3

ผลการเรียนรู้ที่ 1

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. อธิบายความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 2. บอกความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 3. บอกองค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้	1. ความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้ที่ 2

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. อธิบายหลักแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 2. บอกหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ 3. วิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้	1. หลักแนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 3. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลการเรียนรู้ที่ 3

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตัวอย่างบุคคลพอเพียง

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. บอกแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2. ยกตัวอย่างบุคคลพอเพียงได้	1. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ 2. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 3. ตัวอย่างบุคคลพอเพียง

ผลการเรียนรู้ที่ 4

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความเป็นมาและแนวคิดทฤษฎีใหม่ได้ บอกขั้นตอนของเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ อธิบายแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่สู่การปฏิบัติได้ ระบุปัจจัยในการประยุกต์ใช้เกษตรทฤษฎีใหม่ได้ ยกตัวอย่างเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ความเป็นมาและแนวคิดทฤษฎีใหม่ ขั้นตอนของเกษตรทฤษฎีใหม่ การเกษตรทฤษฎีใหม่จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ ปัจจัยในการประยุกต์ใช้เกษตรทฤษฎีใหม่

ผลการเรียนรู้ที่ 5

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งตัวอย่างชุมชนพอเพียง

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> อธิบายการผลิตและบริการในชุมชนได้ ระบุปัญหาการผลิตและบริการในชุมชนได้ บอกแนวทางและวิธีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการได้ ยกตัวอย่างชุมชนพอเพียง 	<ol style="list-style-type: none"> การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การผลิตและบริการในชุมชน 1.2 ปัญหาการผลิตและบริการในชุมชน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 แนวทางและวิธีการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.2 การผลิตสินค้าและบริการโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.3 ตัวอย่างชุมชนพอเพียง

ผลการเรียนรู้ที่ 6

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความเป็นมาของชุมชน การพัฒนาชุมชน ปรัชญา แนวคิด และหลักการพัฒนาชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> บอกความหมายของชุมชนได้ จำแนกประเภทของชุมชนได้ บอกความหมายและความเป็นมาของการพัฒนาชุมชนได้ บอกปรัชญา แนวคิด และหลักการในการพัฒนาชุมชนได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ความหมายของชุมชน ประเภทของชุมชน ความหมายและความเป็นมาของการพัฒนาชุมชน ปรัชญาของการพัฒนาชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน หลักการพัฒนาชุมชน

ผลการเรียนรู้ที่ 7

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> อธิบายแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ บอกองค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ อธิบายแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ บอกจุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 	<ol style="list-style-type: none"> แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน แผนปฏิบัติการ 21 การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้ที่ 8

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา หลักการ ขั้นตอน และตัวอย่างของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความเป็นมาของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ บอกหลักการและขั้นตอนของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ ยกตัวอย่างการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ความเป็นมาของการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หลักการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขั้นตอนการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตัวอย่างการพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลการเรียนรู้ที่ 9

รู้และเข้าใจในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์ในประเทศไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> อธิบายสาระสำคัญเกี่ยวกับสหกรณ์ได้ เห็นความสำคัญของการจัดตั้งสหกรณ์ จำแนกประเภทสหกรณ์ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ <ol style="list-style-type: none"> ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ สหกรณ์ในประเทศไทย <ol style="list-style-type: none"> ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ในประเทศไทย การจัดตั้งสหกรณ์ ประเภทสหกรณ์

ผลการเรียนรู้ที่ 10

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. อธิบายสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ 2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกับการส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่ปกติได้	1. สหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 2. การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2 โครงการงาน (Project Work)

โครงการงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำ ประเมิน กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงการงานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการงานประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
2. โครงการงานประเภททดลอง ค้นคว้า
3. โครงการงานที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่
4. โครงการงานประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงการงานมีขั้นตอนดังนี้

1. **กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา** นักเรียนคิดหัวข้อโครงการงาน ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเอง หรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยนักเรียนต้องตั้งคำถามว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

2. **ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง** นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาครูหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

3. **เขียนเค้าโครงของโครงการงานหรือสร้างแผนผังความคิด** โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงการงานจะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ชื่อโครงการงาน
- 2) ชื่อผู้ทำโครงการงาน
- 3) ชื่อที่ปรึกษาโครงการงาน
- 4) ระยะเวลาดำเนินการ
- 5) หลักการและเหตุผล
- 6) วัตถุประสงค์
- 7) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงการงานทดลอง)

- 8) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- 9) ปฏิบัติโครงการ
- 10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 11) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

4. **ปฏิบัติโครงการ** ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอะไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. **เขียนรายงาน** เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

6. **แสดงผลงาน** เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาทิต

3 แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียงเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วมในการประเมิน แฟ้มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

1. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่นจุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง
2. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ
3. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม
4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง
5. ช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด
6. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานมี 10 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกา

2. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

- 1) จัดแยกตามลำดับวันและเวลาที่สร้างผลงานขึ้นมา
- 2) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น
- 3) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสีติดไว้ที่ผลงานโดยมีรหัสที่แตกต่างกัน

3. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงานควรมีลักษณะดังนี้

- 1) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
- 2) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด
- 3) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน
- 4) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกัน ตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติกเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

- 1) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน
- 2) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร
- 3) จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร
- 4) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด
- 5) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

6. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถของตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเองและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

7. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการปรับปรุงคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

1) การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า แฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

2) การประเมินโดยให้ระดับคะแนน มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (Scoring Rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

8. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียนโดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

- 1) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้
- 2) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง
- 3) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

ฯลฯ

9. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

10. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย

- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

2. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย

- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

3. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

4 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ผลการเรียนรู้

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. _____
2. _____

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. _____
2. _____

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...

1. _____
2. _____
3. _____

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่
ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. _____
2. _____
3. _____

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- 1.1 _____
- 1.2 _____

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- 1) _____
- 2) _____

2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- 1) _____
- 2) _____

3. สิ่งที่มีประเมิน

- 3.1 _____
- 3.2 _____
- 3.3 _____

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

---

5 รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระ...(ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้...(ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จัดการเรียนรู้)

ผลการเรียนรู้...(ระบุผลการเรียนรู้ที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทบทวนในชั้นเรียนได้)

6 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตรงกับข้อใด
  - การดำเนินชีวิตอย่างสันโดษ
  - ☒ การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง
  - การดำเนินชีวิตอย่างประหยัด
  - การดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาประเทศครั้งแรกในแผนพัฒนาฉบับใด
  - ฉบับที่ 5
  - ฉบับที่ 7
  - ☒ ฉบับที่ 9
  - ฉบับที่ 11
- การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องยึดหลักในข้อใด
  - ☒ การพึ่งพาตนเอง
  - สิทธิและเสรีภาพ
  - การเสียสละและอดทน
  - ความเป็นประชาธิปไตย
- ข้อใดไม่ใช่คุณลักษณะของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ความมีเหตุผล
  - ความพอประมาณ
  - การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
  - ☒ ความมุ่งมั่นในการทำงาน
- ข้อใดคือองค์ประกอบของเงื่อนไขความรู้
  - ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ แบ่งปัน
  - อดทน แบ่งปัน ระมัดระวัง
  - ☒ รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง
  - ซื่อสัตย์สุจริต อดทน แบ่งปัน
- “การสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน แล้วจึงค่อยออกสู่สังคมภายนอก” ข้อความนี้ตรงกับหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวข้อใด
  - ชาตุนคือกำไร
  - ☒ ระเบิดจากข้างใน
  - ประโยชน์ส่วนรวม
  - ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวข้อใดถูกนำมาเปรียบเทียบกับพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก
  - ☒ ความเพียร
  - ประโยชน์ส่วนรวม
  - ความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน
  - ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด
- ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับอ่างเก็บน้ำเขาเต่า
  - ตั้งอยู่ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
  - โครงการพระราชดำริด้านชลประทาน
  - ☒ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ
  - สร้างขึ้นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร
- ข้อใดคือคุณลักษณะของโครงการที่มีลักษณะเป็นงานด้านการพัฒนา
  - โครงการที่มีลักษณะเป็นงานวิจัย
  - สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 1 ปี
  - โครงการประเภทศึกษา ค้นคว้า ทดลอง
  - ☒ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน 6 ปี

10. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ดำเนินการพัฒนาและบำรุงรักษาต้นน้ำลำธารในบริเวณป่าเขาในภาคเหนือหมายถึงข้อใด
- ก ☒ โครงการหลวง
  - ข โครงการตามพระราชดำริ
  - ค โครงการตามพระราชประสงค์
  - ง โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์
11. โครงการสาธิตนุกรมไทยสำหรับเยาวชนเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินข้อใด
- ก โครงการหลวง
  - ข โครงการตามพระราชดำริ
  - ค โครงการตามพระราชประสงค์
  - ง ☒ โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์
12. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินข้อใดใช้หลักทฤษฎีแรงโน้มถ่วงของโลกหรือน้ำขึ้นน้ำลงตามธรรมชาติในการระบายน้ำ
- ก ☒ โครงการแก้มลิง
  - ข โครงการสะพานพระราม 8
  - ค โครงการเขื่อนคลองท่าด่าน
  - ง โครงการเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
13. หลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเหมาะสมกับผู้ประกอบการอาชีพใด
- ก เกษตรกร
  - ข นักการเมือง
  - ค ครูและอาจารย์
  - ง ☒ ถูกทุกข้อ
14. บุคคลใดนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- ก ต้อยกู้เงินนอกระบบมาใช้
  - ข ฝนชอบเสี่ยงโชคโดยการซื้อลอตเตอรี่
  - ค นิดสวมใส่เสื้อผ้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ
  - ง ☒ ก้องปลูกพืชผักสวนครัวไว้รอบ ๆ บริเวณบ้าน
15. นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร
- ก ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
  - ข ใช้จ่ายอย่างประหยัด
  - ค ไม่ทำความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น
  - ง ☒ ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ชุมชนพอเพียง

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของทฤษฎีใหม่
  - ก การทำไร่นาสวนผสม
  - ข การปลูกพืชหมุนเวียน
  - ☒ ค การปลูกพืชแบบขั้นบันได
  - ง การปลูกพืชหลากหลายชนิด
2. แนวคิดทฤษฎีใหม่เกิดขึ้นครั้งแรกในพื้นที่จังหวัดใด
  - ก ลพบุรี
  - ☒ ข สระบุรี
  - ค อยุธยา
  - ง ประจวบคีรีขันธ์
3. แนวคิดทฤษฎีใหม่ให้ความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรในข้อใดมากที่สุด
  - ก มนุษย์
  - ข แหล่งน้ำ
  - ☒ ค ดินและน้ำ
  - ง น้ำและป่าไม้
4. “ทฤษฎีใหม่เป็นหลักการที่เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำกินขนาดเล็ก” จากข้อความนี้พื้นที่ทำกินขนาดเล็กหมายถึงข้อใด
  - ก ที่ดินประมาณ 5 ไร่
  - ☒ ข ที่ดินประมาณ 15 ไร่
  - ค ที่ดินประมาณ 50 ไร่
  - ง ที่ดินประมาณ 150 ไร่
5. ข้อใดคือประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินการตามแนวคิดทฤษฎีใหม่
  - ก ลดความเสี่ยงจากราคาผลผลิตตกต่ำ
  - ข มีรายได้และมีอาหารไว้บริโภคตลอดปี
  - ค มีแหล่งน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง
  - ☒ ง ถูกทุกข้อ
6. ขั้นตอนของเกษตรทฤษฎีใหม่มีกี่ขั้น
  - ก 2 ขั้น
  - ค 4 ขั้น
  - ☒ ข 3 ขั้น
  - ง 5 ขั้น
7. การจัดสรรพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยเป็นการดำเนินงานของเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นใด
  - ☒ ก ขั้นต้น
  - ค ขั้นก้าวหน้า
  - ข ขั้นกลาง
  - ง ขั้นสุดท้าย
8. ข้อใดคืออัตราส่วนการแบ่งพื้นที่ตามแนวคิดทฤษฎีใหม่
  - ก 30:20:20:30
  - ข 30:30:20:20
  - ☒ ค 30:30:30:10
  - ง 40:30:20:10
9. การปลูกข้าวในพื้นที่สองมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
  - ก จำหน่ายภายในประเทศ
  - ข ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ
  - ค แลกเปลี่ยนกับสินค้าชนิดอื่น
  - ☒ ง บริโภคในครัวเรือนตลอดทั้งปี
10. พื้นที่ส่วนที่น้อยที่สุดนำไปใช้ประโยชน์อะไร
  - ก ปลูกข้าว
  - ข ปลูกไม้ผล
  - ☒ ค ที่อยู่อาศัย
  - ง สระเก็บกักน้ำ
11. การรวมพลังในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ของเกษตรกรจะประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยใดเป็นสำคัญ
  - ☒ ก ความสามัคคี
  - ข ความอดทนอดกลั้น
  - ค ความรู้ความสามารถ
  - ง ความเป็นประชาธิปไตย

12. ข้อใดคือผลดีที่เกษตรกรได้รับจากการดำเนินงานในขั้นที่ 3

- ☒ ก ขายข้าวได้ในราคาสูง
- ข มีอยู่สำหรับเก็บรวบรวมข้าว
- ค มีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต
- ง มีแหล่งน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง

13. ข้อใดเป็นการผลิตสินค้าและบริการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ก การผลิตเฉพาะสินค้าเกษตรกรรม
- ข การผลิตโดยใช้ทรัพยากรในประเทศ
- ค การผลิตเพื่อส่งจำหน่ายยังต่างประเทศ
- ☒ ง การผลิตให้เพียงพอแก่การบริโภคภายในประเทศ

14. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดทฤษฎีใหม่ มุ่งแก้ปัญหาใด

- ก ความขัดแย้งทางสังคม
- ข ความแตกแยกของประชาชน
- ☒ ค การขาดแคลนที่ดินและแหล่งน้ำทำการเกษตร
- ง การกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม

15. ข้อใดคือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

- ☒ ก ชีวิตอยู่เย็น สังคมเป็นสุข
- ข ความมั่นคงในชีวิตและการงาน
- ค การพัฒนาที่ทัดเทียมกับนานาประเทศ
- ง การมีสำนึกด้านคุณธรรมของคนในชาติ

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาชุมชน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. “การรวมตัวของมนุษย์มีจุดประสงค์เดียวกัน การติดต่อสื่อสารเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกัน ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกอยู่ในชุมชนแห่งนั้น” ข้อความนี้เป็นความหมายของชุมชนในด้านใด
  - ก ภูมิศาสตร์
  - ☒ ค สังคมศาสตร์
  - ข การปกครอง
  - ง เศรษฐศาสตร์
2. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของชุมชน
  - ก สมาชิก
  - ข อาณาบริเวณ
  - ☒ ค ความรู้ความสามารถ
  - ง ขนบธรรมเนียมประเพณี
3. ชุมชนประเภทใดที่ยังวนเวียนอยู่ในปัญหาด้านหนี้สิน การผลิต การบริโภค และการถูกครอบงำทางวัฒนธรรม
  - ก ชุมชนพึ่งตนเอง
  - ข ชุมชนโลกาภิวัตน์
  - ค ชุมชนที่เริ่มฟื้นตัว
  - ☒ ง ชุมชนอ่อนแอและขาดพลัง
4. ข้อใดคือลักษณะสำคัญของชุมชนพึ่งตนเอง
  - ก คนในชุมชนมีรายได้ไม่แน่นอน
  - ข นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการผลิต
  - ☒ ค ใช้วัตถุดิบในชุมชนและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
  - ง เน้นการซื้อจากภายนอกมากกว่าการผลิตใช้เอง
5. การพัฒนาชุมชนเริ่มต้นครั้งแรกในประเทศใด
  - ก ไทย
  - ☒ ค อังกฤษ
  - ข ญี่ปุ่น
  - ง สหรัฐอเมริกา
6. เดิมเราเรียกการพัฒนาชุมชนว่าอะไร
  - ก การศึกษาชุมชน
  - ☒ ข การศึกษามวลชน
  - ค การพัฒนามวลชน
  - ง การศึกษาและพัฒนาชุมชน
7. ข้อใดคือปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน
  - ก การช่วยเหลือตนเอง
  - ข การศึกษาตลอดชีวิต
  - ค ความคิดริเริ่มของชุมชน
  - ☒ ง ความร่วมมือระหว่างรัฐและชุมชน
8. ข้อต่อไปนี้เป็นแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ยกเว้น ข้อใด
  - ก การผลิตรูปแบบใหม่
  - ☒ ข การลดต้นทุนในการผลิต
  - ค การมีส่วนร่วมของสาธารณชน
  - ง การลดความเสี่ยงของการใช้ผลิตภัณฑ์
9. ข้อใดคือกลไกสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน
  - ก การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย
  - ☒ ข การมีส่วนร่วมของประชาชน
  - ค การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ
  - ง การมีแหล่งเงินทุนที่มั่นคงในการสนับสนุน
10. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ก การสร้างพื้นฐานให้มั่นคง
  - ☒ ข การสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน
  - ค การสร้างตัวอย่างแก่เกษตรกร
  - ง การสร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สหกรณ์เกิดขึ้นครั้งแรกที่ประเทศใด

- ☒ ก อังกฤษ
- ข ฝรั่งเศส
- ค เยอรมนี
- ง สอแลแลนด์

2. ใครคือบิดาแห่งการสหกรณ์

- ก วิลเลียม คิง
- ข เฮอร์มัน ซูลซ์
- ☒ ค รอเบิร์ต โอเวน
- ง ฟรีดริค วิลเฮล์ม ไรฟไฟเซน

3. ข้อใดกล่าวถึงสหกรณ์ผิด

- ก การรวมตัวกันของกลุ่มบุคคล
- ข การรวมกลุ่มโดยความสมัครใจ
- ค การรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ☒ ง การรวมกลุ่มเพื่อแสวงหาผลกำไรจากการดำเนินงาน

4. “ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม” ข้อความนี้หมายถึงข้อใด

- ก วิธีการสหกรณ์
- ข คุณค่าสหกรณ์
- ค หลักการสหกรณ์
- ☒ ง อุดมการณ์สหกรณ์

5. ข้อใดไม่ใช่หลักการของสหกรณ์

- ☒ ก การได้รับสิทธิตามจำนวนหุ้นที่ถือ
- ข การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
- ค การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง
- ง การควบคุมโดยสมาชิกและตามหลักประชาธิปไตย

6. บุคคลใดในสหกรณ์ควรใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ก สมาชิก
- ข กรรมการ
- ค เจ้าหน้าที่
- ☒ ง ถูกทุกข้อ

7. ผลตอบแทนที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับเรียกว่าอะไร

- ก กำไร
- ค ดอกเบี้ย
- ข เงินคืน
- ☒ ง เงินปันผล

8. “สมาชิกสหกรณ์ได้รับสิทธิออกเสียงในที่ประชุมคนละหนึ่งเสียง” ข้อความนี้ตรงกับหลักการสหกรณ์ข้อใด

- ก การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
- ข การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
- ค การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
- ☒ ง การควบคุมโดยสมาชิกและตามหลักประชาธิปไตย

9. ข้อใดคือวัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์

- ก เพิ่มจำนวนสมาชิกของสหกรณ์
- ☒ ข ทำให้ขบวนการสหกรณ์เข้มแข็ง
- ค เผยแพร่หลักการดำเนินงานของสหกรณ์
- ง ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์

10. ธนาคารเกษตรที่จัดตั้งขึ้นในสมัยปลายรัชกาลที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร

- ☒ ก ให้เงินกู้แก่ชาวนา
- ข ให้ชาวนาได้นำเมล็ดพันธุ์มาฝาก
- ค ให้ชาวนาจำหน่ายข้าวได้ในราคาสูง
- ง ให้ชาวนารวมกลุ่มกันเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ

11. กระทรวงพระคลังมหาสมบัติในสมัย
กรุงรัตนโกสินทร์หมายถึงหน่วยงานใด
ในปัจจุบัน

ก กระทรวงพาณิชย์

☒ ข กระทรวงการคลัง

ค กระทรวงการต่างประเทศ

ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

12. สหกรณ์แห่งแรกของไทยมีชื่อว่าอะไร

ก สหกรณ์การเกษตรบ้านโป่ง

ข สหกรณ์บ้านเกาะจำกัดสินไช้

ค สหกรณ์บ้านวัดจันทร์น้ำน้อย

☒ ง สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินไช้

13. สหกรณ์แห่งแรกของไทยตั้งขึ้นที่จังหวัด
ใด

ก สระบุรี

ข สุโขทัย

☒ ค พิษณุโลก

ง เพชรบูรณ์

14. วันสหกรณ์แห่งชาติตรงกับข้อใด

ก 26 มกราคม

☒ ข 26 กุมภาพันธ์

ค 26 เมษายน

ง 26 กันยายน

15. มงคลมีอาชีพหาปลา มงคลควรเป็นสมาชิก
สหกรณ์ประเภทใดจึงจะเหมาะสมกับอาชีพ
ของตน

ก สหกรณ์ร้านค้า

☒ ข สหกรณ์ประมง

ค สหกรณ์การเกษตร

ง สหกรณ์ออมทรัพย์

7 แบบทดสอบปลายภาค

แบบทดสอบปลายภาค

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดคือหลักการสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ☒ ก การพึ่งพาตนเอง
  - ข การจัดการที่เป็นระบบ
  - ค การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
  - ง การรวมกลุ่มของคนในชุมชน
- แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ รวมทั้งการพัฒนาและบริหารประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลักการใด
  - ก สังคหวัตถุ 4
  - ข พรหมวิหาร 4
  - ☒ ค มัชฌิมาปฏิปทา
  - ง กัลยาณมิตตตา
- “ปราณี่ซื้อสินค้าที่มีความจำเป็นต้องใช้และมีราคาเหมาะสมกับฐานะของตนเอง” จากข้อความนี้ปราณี่ดำเนินชีวิตตามหลักข้อใด
  - ก ความรู้
  - ข ความมีเหตุผล
  - ☒ ค ความพอประมาณ
  - ง การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
- ข้อใดคือคุณธรรมของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ก การทำงานด้วยความรอบรู้
  - ☒ ข การทำงานด้วยความซื่อสัตย์
  - ค การทำงานด้วยความรอบคอบ
  - ง การทำงานด้วยความระมัดระวัง
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเป็นครั้งแรกสืบเนื่องมาจากปัญหาใด
  - ก ยาเสพติด
  - ข คนว่างงาน
  - ☒ ค เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกิน
  - ง วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ
- ข้อใดเป็นการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ก ประกอบอาชีพที่ตนมีความถนัด
  - ข ประกอบอาชีพสืบต่อจากบรรพบุรุษ
  - ค ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม
  - ☒ ง ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
- หากมีเงินเก็บสักหนึ่งก้อน นักเรียนคิดว่าจะนำไปใช้อย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ☒ ก เปิดร้านขายของชำ
  - ข ซื้อรถยนต์คันใหม่
  - ค ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์
  - ง ฝากธนาคารเพื่อกินดอกเบี้ย
- ข้อใดคือประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ก สามารถพึ่งตนเองได้
  - ข ช่วยให้เป็นคนประหยัด
  - ค มีเงินออมไว้ใช้ในอนาคต
  - ☒ ง ถูกทุกข้อ

9. ข้อใดกล่าวถูกต้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- รู้จักกินรู้จักใช้ อยู่ได้ไม่เดือดร้อน
  - ซื้อสตัยส์จรีต มีเงินใช้จ่ายไม่เดือดร้อน
  - ขยันทำมาหากิน รู้จักเก็บออม มีเงินให้กู้
  - ☒ ขยันทำมาหากิน มีเงินใช้จ่ายไม่เดือดร้อน
10. “เมื่อครูสั่งให้ทำรายงาน สุวิจะศึกษาค้นคว้า ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้รายงานที่ถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุด” จากข้อความนี้สุวิยึดแบบอย่างตามหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในข้อใด
- ไม่ติดตำรา
  - ทำตามลำดับขั้น
  - ทำงานอย่างมีความสุข
  - ☒ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ
11. “ชุมชนยังเจริญนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนในชุมชน” จากข้อความนี้ชุมชนยังเจริญยึดแบบอย่างตามหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในข้อใด
- องค์รวม
  - ☒ ไม่ติดตำรา
  - ทำตามลำดับขั้น
  - ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด
12. บุคคลใดไม่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- อริจิตบันทิกรายรับ-รายจ่ายของตนเองทุกวัน
  - ☒ นที่สั่งซื้อรองเท้ากีฬามาจากต่างประเทศทางอินเทอร์เน็ต
  - วีระนั่งรถโดยสารประจำทางมาทำงานแทนการขับรถยนต์ส่วนตัว
  - ลดค่าใช้จ่ายอย่างประหยัดและแบ่งเงินรายได้ส่วนหนึ่งฝากธนาคาร
13. ข้อใดคือเป้าหมายของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ
- เป็นผู้นำทางด้านการค้า
  - มีรายได้ที่มั่นคง ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น
  - ☒ พึ่งตนเองได้และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง
  - ได้รับการยกย่องให้เป็นบุคคลตัวอย่างหรือผู้นำชุมชน
14. “บุญชูเก็บกระเป๋าสตางค์ได้จึงนำส่งตำรวจเพื่อตามหาเจ้าของ” จากข้อความนี้บุญชูปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงข้อใด
- ความมีเหตุผล
  - ☒ การมีคุณธรรม
  - ความพอประมาณ
  - การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
15. บุคคลที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตจะเป็นอย่างไร
- มีเพื่อนมาก
  - ☒ ยืนบนขาตนเองได้
  - มีชื่อเสียงและเงินทอง
  - เป็นผู้นำที่มีความเข้มแข็ง
16. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตรงกับสำนวนไทยในข้อใด
- น้ำขึ้นให้รีบตัก
  - ☒ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
  - ดำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ
  - ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
17. โครงการพระราชดำรินี้ถือว่าเป็นโครงการพัฒนาชนบทโครงการแรกเกิดขึ้นที่จังหวัดใด
- สระบุรี
  - พิษณุโลก
  - อุบลราชธานี
  - ☒ ประจวบคีรีขันธ์

18. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มีลักษณะเป็นงานด้านวิชาการ
- ก โครงการที่มีลักษณะเป็นงานวิจัย
  - ข โครงการประเภทเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง
  - ค โครงการที่สามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ภายใน 1 ปี
  - ง โครงการหรือกิจกรรมอื่นใดที่มีพระราชประสงค์ให้ดำเนินการ
19. ข้อใดไม่ใช่โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์
- ก โครงการแก้มลิง
  - ข โครงการพจนานุกรม
  - ค โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
  - ง โครงการพัฒนาหมู่บ้านสหกรณ์ เนินดินแดง
20. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศในสาขามากที่สุด
- ก บริการ
  - ข การเกษตร
  - ค อุตสาหกรรม
  - ง การค้าระหว่างประเทศ
21. โครงการสะพานพระราม 8 เป็นโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำในข้อใด
- ก ตาปี
  - ข ปาลัก
  - ค บางปะกง
  - ง เจ้าพระยา
22. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตข้อใด
- ก ทัมมะจารี สุขัง เสติ
  - ข ปะมาโท มัจจุโน ปะทัง
  - ค อัตตา หะเว ชิตัง เสโย
  - ง อัตตา หิ อัตตะโน นาโถ
23. ข้อใดไม่ใช่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- ก พออยู่ พอกิน พอใช้
  - ข ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
  - ค หาทางเพิ่มรายได้เพื่อนำมาใช้จ่าย
  - ง ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
24. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่
- ก เริ่มต้นที่จังหวัดสระบุรี
  - ข การจัดสรรพื้นที่ทำกินที่มีขนาดเล็ก
  - ค การแจกจ่ายที่ดินทำกินให้แก่ราษฎร
  - ง ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน
25. ข้อใดคือการดำเนินงานในขั้นตอนแรกของทฤษฎีใหม่
- ก การผลิต
  - ข การรวมกลุ่ม
  - ค การจัดหาทุน
  - ง การติดต่อประสานงาน
26. การรวมพลังในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์อยู่ในขั้นตอนใดของทฤษฎีใหม่
- ก ขั้นต้น
  - ค ขั้นก้าวหน้า
  - ข ขั้นกลาง
  - ง ขั้นสุดท้าย
27. ข้อใดเป็นการทำเกษตรกรรมตามแนวคิดทฤษฎีใหม่
- ก การทำไร่เลื่อนลอย
  - ข การปลูกพืชคลุมดิน
  - ค การเลี้ยงปลาในกระชัง
  - ง การทำเกษตรแบบผสมผสาน
28. ตามแนวคิดทฤษฎีใหม่ พื้นที่ร้อยละ 30 มีไว้ทำอะไร
- ก ปลูกข้าว
  - ค โรงเพาะเห็ด
  - ข ที่อยู่อาศัย
  - ง โรงเลี้ยงสัตว์
29. ข้อใดไม่ใช่การจัดแบ่งพื้นที่ตามแนวคิดทฤษฎีใหม่
- ก สระน้ำ
  - ข คอกสัตว์
  - ค แปลงผักสวนครัว
  - ง โรงงานอุตสาหกรรม

30. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่แสดงถึง
การดำรงอยู่ของประชาชนในระดับใด

ก ชุมชน   ค ครอบครัว
ข ประเทศ   ง ถูกทุกข้อ

31. การสร้างความสมดุลตามแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียงเน้นเรื่องใด

ก คนกับสิ่งแวดล้อม
ข คนกับแหล่งเงินทุน
ค ภูมิปัญญาและสังคม
ง เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

32. ข้อต่อไปนี้เป็นประโยชน์ที่เกษตรกรและ
ธนาคารจะได้รับร่วมกันในการติดต่อ
ประสานงานเพื่อจัดหาทุนและแหล่งเงิน
ยกเว้น ข้อใด

ก เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาสูง
ข เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตสูง
ค ธนาคารสามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ
ง เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ใน
ราคาต่ำ

33. ข้อใดคือสิ่งที่ผู้นำชุมชนต้องมีการบริหาร
จัดการชุมชน

ก ความเป็นผู้นำ
ข ความสามารถพิเศษ
ค ความมั่นใจในตัวเอง
ง คุณธรรมและความซื่อสัตย์

34. ข้อใดไม่ใช่ความพอเพียงในระดับครอบครัว

ก การประกอบสัมมาอาชีพ
ข การรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้
ค การไม่เบียดเบียนหรือมีภาระด้านหนี้สิน
ง การดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเอง
และผู้อื่น

35. การรวมกลุ่มในระดับพื้นฐานหมายถึงข้อใด

ก องค์การชุมชน
ข เครือข่ายชุมชน
ค หมู่บ้านหรือชุมชน
ง เครือข่ายองค์กรชุมชน

36. ข้อใดคือลักษณะของสังคมเมือง

ก รวมกันอยู่เป็นหมู่บ้าน
ข ผู้คนอาศัยอยู่หนาแน่น
ค ประกอบอาชีพด้านการเกษตร
ง ผลิวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรม

37. เศรษฐกิจที่มีครอบครัวและชุมชนเป็น
หน่วยผลิตหมายถึงข้อใด

ก เศรษฐกิจชุมชน
ข เศรษฐกิจพื้นฐาน
ค เศรษฐกิจพอเพียง
ง ถูกทุกข้อ

38. ข้อใดไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการดำเนิน-
ชีวิตตามแนวคิดทฤษฎีใหม่

ก ลดค่าใช้จ่าย
ข ความมั่นคงด้านรายได้
ค ส่งจำหน่ายต่างประเทศ
ง มีอาหารเพียงพอตลอดปี

39. การเตรียมลานตากข้าวร่วมกันและการจัดทา
ยั้งรวบรวมน้ำ อยู่ในขั้นตอนใดของเกษตร
ทฤษฎีใหม่

ก ขั้นต้น   ค ขั้นก้าวหน้า
ข ขั้นกลาง   ง ขั้นสุดท้าย

40. ข้อใดเป็นเศรษฐกิจหลักของภาคใต้

ก สิ่งทอ
ข ไม้ผล
ค ยางพารา
ง มันสำปะหลัง

41. “ชุมชนคอยลานสามารถใช้ทรัพยากรได้
สอดคล้องกับคุณลักษณะของทรัพยากร
และปริมาณที่มีในชุมชน” จากข้อความนี้
ชุมชนคอยลานปฏิบัติตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงข้อใด

ก ความมีเหตุผล
ข การมีคุณธรรม
ค ความพอประมาณ
ง การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

42. ข้อใดเป็นการผลิตสินค้าและบริการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ก การสั่งซื้อวัตถุดิบจากชุมชนอื่น
- ข การใช้แรงงานจากภายนอกชุมชน
- ค ☒ การใช้วัตถุดิบในชุมชนและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ง การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในกระบวนการผลิต

43. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของชุมชนพึ่งตนเอง

- ก เน้นความสุขทางใจ
- ข เป็นชุมชนที่เรียบง่าย
- ค ☒ พัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางทุนนิยม
- ง ใช้แนวคิดทางสายกลางในการดำรงชีวิต

44. “การศึกษาชุมชนโดยเน้นเรื่องของการมีผลประโยชน์ร่วมกันและจัดสรรอย่างเท่าเทียมกันและยุติธรรมสำหรับสมาชิก” จากข้อความนี้เป็นการศึกษาชุมชนในด้านใด

- ก ภูมิศาสตร์
- ค สังคมศาสตร์
- ข การปกครอง
- ง ☒ เศรษฐศาสตร์

45. “ชุมชนประเภทนี้เน้นความสุขทางใจ ความพอเพียง และใช้แนวคิดทางสายกลางในการดำรงชีวิต” ข้อความนี้หมายถึงชุมชนประเภทใด

- ก ☒ ชุมชนพึ่งตนเอง
- ข ชุมชนโลกาภิวัตน์
- ค ชุมชนที่เริ่มฟื้นตัว
- ง ชุมชนอ่อนแอและขาดพลัง

46. ข้อใดคือลักษณะสำคัญของชุมชนโลกาภิวัตน์

- ก เน้นการใช้ทุนและศักยภาพภายในชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน
- ข เน้นการซื้อจากภายนอกมากกว่าการผลิตใช้เองหรือแลกเปลี่ยนกันภายในชุมชน
- ค ถูกครอบงำความคิดให้เชื่อในศักยภาพของความรู้และทรัพยากรนอกชุมชน
- ง ☒ มีความสามารถและประสบการณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางทุนนิยม

47. “ชุมชนน่าอยู่” ตรงกับข้อใด

- ก จำนวนประชากรมาก
- ข สถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง
- ค ระบบสาธารณสุขปลอดภัยครบครัน
- ง ☒ สภาพแวดล้อมทางกายภาพดี

48. ข้อใดคือวิธีการที่จะช่วยเหลือคนอื่นที่ดีที่สุดตามแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาชุมชน

- ก การส่งเสริมด้านการศึกษาให้กับคนในชุมชน
- ข การให้การสนับสนุนด้านการเงินและสิ่งของของภาครัฐ
- ค ☒ การช่วยให้ประชาชนมีขีดความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเอง
- ง การกำหนดกรอบทิศทางในการพัฒนาเพื่อให้แต่ละชุมชนนำไปปฏิบัติ

49. การพัฒนาชุมชนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- ก ☒ การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ข การพัฒนาอย่างมั่นคง
- ค การพัฒนาอย่างก้าวกระโดด
- ง การพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

50. การจัดทำผังเมืองรวมที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่อระบบนิเวศเป็นแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านใด

- ก ☒ การใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน
- ข การจัดการที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืน
- ค การบริหารจัดการเมืองอย่างยั่งยืน
- ง การบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ

51. ข้อใดกล่าวผิด

- ก ☒ ชื่อสหกรณ์ต้องมีคำว่า “มหาชนจำกัด” อยู่ท้ายชื่อ
- ข สหกรณ์มีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- ค สหกรณ์มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างแน่นอน
- ง สหกรณ์เป็นการรวมทุนของบุคคลตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

52. หลักการสหกรณ์ข้อใดมุ่งเน้นให้สมาชิกพึงตระหนักว่าเราต้องเป็นเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน
- ก การเอื้ออาทรต่อชุมชน
  - ข การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
  - ☒ ค การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
  - ง การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
53. ชาวต่างชาติท่านใดมีส่วนผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสมาคมสหกรณ์ขึ้นในประเทศไทย
- ก วิลเลียม คิง
  - ข เฮอรัมัน ชูลซ์
  - ค เซอร์จอห์น เบาริง
  - ☒ ง เซอร์เบอร์นาร์ด ฮันเตอร์
54. สหกรณ์ประเภทใดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกของไทย
- ก สหกรณ์ร้านค้า
  - ข สหกรณ์ประมง
  - ☒ ค สหกรณ์การเกษตร
  - ง สหกรณ์ออมทรัพย์
55. สหกรณ์แบบไลฟ์ไฟเซนที่ไทยนำมาใช้เป็นรูปแบบสหกรณ์ของประเทศใด
- ก อินเดีย
  - ข อังกฤษ
  - ☒ ค เยอรมนี
  - ง สหรัฐอเมริกา
56. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับพระราชวรณัฏฐ์กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
- ก พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย
  - ☒ ข ผู้ก่อตั้งธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ
  - ค นายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรก
  - ง อธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์
57. แบงก์สยามกัมมาจลในอดีตหมายถึงธนาคารใดในปัจจุบัน
- ก ธนาคารกรุงเทพ
  - ข ธนาคารกรุงไทย
  - ☒ ค ธนาคารไทยพาณิชย์
  - ง ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
58. การจัดหาปุ๋ย พันธุ์พืช สารปราบศัตรูพืชมาให้สมาชิกเพื่อเพิ่มผลผลิตเป็นงานของสหกรณ์ประเภทใด
- ก สหกรณ์นิคม
  - ข สหกรณ์ร้านค้า
  - ค สหกรณ์บริการ
  - ☒ ง สหกรณ์การเกษตร
59. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ประมง
- ก ให้เงินกู้
  - ☒ ข จัดหาที่ดิน
  - ค รับฝากเงิน
  - ง เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ
60. ข้อใดเป็นสหกรณ์การเกษตรทั้งหมด
- ก สหกรณ์โคนม สหกรณ์เดินรถ สหกรณ์ชุมชน
  - ข สหกรณ์ชาวไร่อ้อย สหกรณ์ผู้ผลิตยาง สหกรณ์แท็กซี่
  - ☒ ค สหกรณ์ชาวนา สหกรณ์ชาวไร่อ้อย สหกรณ์ผู้ผลิตยาง
  - ง สหกรณ์ประมง สหกรณ์ชาวไร่อ้อย สหกรณ์ผู้ผลิตยาง
61. “สหกรณ์การเกษตรรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร สร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่กับการเกษตร” ข้อความนี้หมายถึงสหกรณ์ประเภทใด
- ☒ ก สหกรณ์นิคม
  - ข สหกรณ์บริการ
  - ค สหกรณ์การเกษตร
  - ง สหกรณ์เครดิตยูเนียน
62. สหกรณ์ประเภทใดที่นิยมจัดตั้งในโรงเรียน
- ก สหกรณ์นิคม
  - ☒ ข สหกรณ์ร้านค้า
  - ค สหกรณ์การเกษตร
  - ง สหกรณ์เครดิตยูเนียน

63. “สหกรณ์ของแม่บ้าน” ตรงกับข้อใด

- ☒ ก สหกรณ์ร้านค้า
- ข สหกรณ์บริการ
- ค สหกรณ์ออมทรัพย์
- ง สหกรณ์เครดิตยูเนียน

64. สมใจใช้บริการด้านเงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ ผลตอบแทนที่สมใจจะได้รับเรียกว่าอะไร

- ก กำไร
- ข เงินคืน
- ☒ ค ดอกเบี้ย
- ง เงินปันผล

65. วิทยาเป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้า หากลาออกจากการเป็นสมาชิก วิทยาจะไม่ได้รับสิ่งใด

- ก ค่าหุ้น
- ข เงินปันผล
- ☒ ค ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- ง ถูกทุกข้อ

66. หากคนในชุมชนมีความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคควรรวมกลุ่มกันจัดตั้งสหกรณ์ประเภทใด

- ☒ ก สหกรณ์ร้านค้า
- ข สหกรณ์บริการ
- ค สหกรณ์ออมทรัพย์
- ง สหกรณ์เครดิตยูเนียน

67. บุคคลใดเป็นสมาชิกสหกรณ์นิคม

- ก คักดีมีอาชีพขั้บรดแท็กซี
- ข ชัยมีเงินออมและสามารถกู้ได้
- ☒ ค เอกชาตที่ดินในการประกอบอาชีพ
- ง น้อยประสบปัญหาราคาสินค้าตกต่ำ

68. สหกรณ์ที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงานจะเป็นอย่างไร

- ก มีจำนวนสมาชิกมาก
- ข สมาชิกมีฐานะร่ำรวยขึ้น
- ☒ ค พัฒนาอย่างยั่งยืนและมั่นคง
- ง ได้รับเงินสนับสนุนจากภาครัฐเพิ่ม

69. อำพลเป็นสมาชิกสหกรณ์สยามมีหุ้นในสหกรณ์ 100 หุ้น หากมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เขาจะมีสิทธิลงคะแนนเสียงได้กี่เสียง

- ☒ ก 1 เสียง
- ข 5 เสียง
- ค 10 เสียง
- ง 100 เสียง

70. สหกรณ์ประเภทใดมีลักษณะการดำเนินงานคล้ายกับสหกรณ์การเกษตร

- ☒ ก สหกรณ์นิคม
- ข สหกรณ์บริการ
- ค สหกรณ์ออมทรัพย์
- ง สหกรณ์เครดิตยูเนียน

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายว่าอย่างไร

แนวคำตอบ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์

2. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร

แนวคำตอบ

การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่

3. การดำเนินงานตามทฤษฎีใหม่ขั้นใดมีความสำคัญมากที่สุด อย่างไร

แนวคำตอบ

การดำเนินงานในขั้นที่ 1 มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นการจัดการทรัพยากรที่แต่ละคนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการจัดสรรพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยในอัตราส่วน 30:30:30:10

4. ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะอย่างไร

แนวคำตอบ

ชุมชนที่สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยภูมิปัญญาและความรู้ความสามารถที่มีอยู่ และได้คิดค้นขึ้นโดยชุมชนจากคนรุ่นก่อน มีการค้นหาทรัพยากรธรรมชาติและทุนทางสังคม นำมาใช้เป็นตัวชี้วัดเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ไม่เน้นบริโภคนิยม มีความสุขทางใจ มีการนำแนวคิดทางสายกลางที่พอเพียงเพื่อปฏิบัติตน มีการบริโภคและใช้ทรัพยากรในชุมชนโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติด้วยการผลิตเพื่อยังชีพ และมีการพึ่งพาอาศัยกันจากวัฒนธรรมและศักยภาพของชุมชนในการแก้ไขปัญหาของตนเองให้เกิดความสุขที่พอเพียง

5. การรวมพลังในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์เป็นผลดีต่อเกษตรกรหรือไม่ อย่างไร

แนวคำตอบ

เป็นผลดี เพราะเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตน

สรุปผล การประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้ทรัพยากรของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักชาติ ศาสนา กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อสะดวกในการทดสอบสมมติฐาน				
	12. ทดสอบสมมติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. ทักษะกระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานในกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34-3.00	1.67-2.33	1.00-1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

8 ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการเรียนรู้ที่ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

♦ แนวคิดหลัก

เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์

♦ เป้าหมาย

มุ่งให้เกิดความสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

♦ หลักการ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

♦ เงื่อนไขพื้นฐาน

- จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน
- การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

◆ นิยามของความพอเพียง

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

◆ เงื่อนไขเพื่อให้เกิดความพอเพียง

การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้พอเพียงต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้รอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วงชั้นที่ 3 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3), กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551, หน้า 24.

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรเริ่มต้นจากอะไร

แผนการเรียนรู้ที่ 3 การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ปฏิบัติ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตัวอย่างบุคคลพอเพียง

การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรเริ่มต้นจากอะไร

การจะนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในการดำเนินชีวิตจำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนาทางด้านจิตใจ คือ ให้ความเข้าใจถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเชื่อว่าเมื่อนำไปใช้แล้วจะทำให้เกิดประโยชน์และความสุข ทั้งในปัจจุบันและอนาคต แล้วจึงจะมีความมั่นใจที่จะนำไปทดลองใช้ปฏิบัติ

หลังจากที่มีความเข้าใจที่ถูกต้องแล้วก็จำเป็นต้องทดลองนำมาประยุกต์ใช้กับตนเองทั้งในชีวิตประจำวันและการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น โดยคำนึงถึงความพอประมาณในการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริโภค การกินอยู่หลับนอน การเข้าสังคม การใช้เวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยเน้นการพึ่งตนเองเป็นเบื้องต้น การทำอะไรที่ไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง การใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและการกระทำต่าง ๆ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและไม่ทำอะไรที่เสี่ยงเกินไป จนทำให้ตนเองหรือครอบครัวเดือดร้อนในภายหลัง การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและใช้ความรู้ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ซื่อสัตย์ ไม่โลภ รู้จักพอ ขยันหมั่นเพียร ไม่เบียดเบียนกัน รู้จักแบ่งปัน และช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

อย่างไรก็ดี การที่จะสร้างภาวะความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้นั้นจำเป็นต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

การเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการไตร่ตรองและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ใช้ชีวิตอยู่บนศีลธรรม รู้จักพอ รู้จักแบ่งปัน ไม่เอาเปรียบเบียดเบียนผู้อื่น และฝึกอบรมสติปัญญาอย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถตระหนักถึงประโยชน์และความสุขที่จะได้รับการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ แล้วเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ น้อมนำเอาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

จิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสุขที่เกิดจากความพอใจในการใช้ชีวิตอย่างพอดีและรู้จักระดับความพอเพียงจะนำไปสู่การประกอบสัมมาชีพ หาเลี้ยงตนเองได้อย่างถูกต้อง ไม่ให้อดอยาก จนเบียดเบียนตนเอง หรือไม่เกิดความโลภจนเอาเปรียบผู้อื่น แต่มีความพอเพียงที่จะคิดเผื่อแผ่แบ่งปันไปยังคนอื่น ๆ ในชุมชนหรือองค์กร และสังคมจนสามารถทำตนให้เป็นประโยชน์กับผู้อื่นได้

อย่างไรก็ตาม ระดับความพอเพียงของแต่ละคนอาจจะไม่เท่ากัน หรือความพอเพียงของคนเดียวกันแต่ต่างเวลาก็ต่างเปลี่ยนแปลงไปได้ แล้วแต่เงื่อนไขภายในและภายนอก ตลอดจนจนสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุง), กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดอกเบญจ, 2550.

เรื่อง ทฤษฎีใหม่

แผนการเรียนรู้ที่ 4 ทฤษฎีใหม่

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่

ความเป็นมาแห่งพระราชดำริทฤษฎีใหม่ แรงดลพระราชหฤทัยในเรื่องนี้เกิดจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรในภาคอีสานบริเวณพื้นที่บ้านกุดตอแก่น ตำบลกุดสิมคุ้มใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2535 ทรงเห็นสภาพความเป็นอยู่ที่แร้นแค้นยากจนของชาวบ้าน จึงนำเหตุการณ์เหล่านั้นมาพระราชทานพระราชดำรัสแก่บรรดาคณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2535 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ว่า

“...ถามชาวบ้านที่อยู่กันว่า เป็นอย่างไรบ้างปีนี้ เขาบอกว่าเก็บข้าวได้ แล้วข้าวก็อยู่ตรงนั้น กองไว้ เราก็ไปดูข้าว ข้าวนั้นมีรวงจริง แต่ไม่มีเมล็ดหรือรวงหนึ่งมีซีกสองสามเมล็ด ก็หมายความว่า 1 ไร่ คงได้ประมาณซีกถึงเดียวหรือไม่ถึงถึงต่อไร่ ถามเขา ทำไมเป็นอย่างนี้ เขาบอกว่า เพราะไม่มีฝน เขาปลูกกล้าไว้ แล้วเมื่อขึ้นมาก็ปักดำไม่ได้ เพราะว่าไม่มีน้ำ ก็ปักในทรายทำรูปในทรายแล้วปักลงไป เมื่อปักแล้วตอนกลางวันก็เฝ้ามันลงไป แต่ตอนกลางคืนก็ตั้งตัวตั้งตรงขึ้นมา เพราะมีน้ำค้าง แล้วในที่สุดก็ได้รวง แต่ไม่มีข้าวเท่าไร อันนี้เป็นบทเรียนที่ดี...แสดงให้เห็นว่า ข้าวนี้เป็นพืชแข็งแรงมาก ขอให้ได้น้ำค้างก็พอ แม้จะเป็นข้าวธรรมดาไม่ใช่ข้าวไร่ ถ้าหากว่าเราช่วยเขาเล็กน้อยก็สามารถที่จะได้ข้าวมากขึ้นหน่อย พอที่จะกิน ฉะนั้น โครงการที่จะทำมีใช้จะต้องทำโครงการใหญ่โตมากน่าจะได้ผล ทำเล็ก ๆ ก็ได้ จึงเกิดความคิดมาว่าในที่เช่นนั้น ฝนดีพอสมควร แต่ลงมาไม่ถูกระยะเวลา...ฝนก็ทิ้งช่วง ข้าวก็ไม่ดี...”

จากพระราชดำรัสข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการที่ทรงรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จากปัญหาข้อเท็จจริง แล้วทรงวิเคราะห์เป็นแนวคิดทฤษฎีว่า “...วิธีการแก้ไขก็คือต้องเก็บน้ำฝนที่ตกลงมา ก็เกิดความคิดว่าอยากทดลองดูสัก 10 ไร่ ในที่อย่างนั้น 3 ไร่จะเป็นบ่อน้ำ คือเก็บน้ำฝนแล้ว ถ้าจะต้องไปด้วยพลาสติกก็ไปด้วยพลาสติก ทดลองดู แล้วอีก 6 ไร่ทำเป็นที่นา ส่วนไร่ที่เหลือก็เป็นบริการหมายถึง ทางเดินหรือกระต๊อบหรืออะไรก็ได้แล้วแต่ หมายความว่า น้ำ 30% ที่ทำนา 60% ก็เชื่อว่าถ้าเก็บน้ำไว้ได้จากเดิมที่เก็บเกี่ยวข้าวได้ไร่ละประมาณ 1-2 ถัง ถ้ามีน้ำเล็กน้อยอย่างนั้นก็ควรจะเก็บเกี่ยวข้าวได้ ไร่ละประมาณ 10-20 ถัง หรือมากกว่า...”

ปัญหาหลักของเกษตรกรในอดีตจนถึงปัจจุบันที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การขาดแคลนน้ำเพื่อเกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่เกษตรที่อาศัยน้ำฝน ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศที่อยู่ในเขตที่มีฝนค่อนข้างน้อยและส่วนมากเป็นนาข้าวและพืชไร่ เกษตรกรยังคงทำการเพาะปลูกได้ปีละครั้งในช่วงฤดูฝนเท่านั้น และมีความเสี่ยงกับความเสียหายอันเนื่องมาจากความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศและฝนทิ้งช่วง แม้ว่าจะมีการขุดบ่อหรือสระเก็บน้ำไว้ใช้บ้างแต่ก็ไม่มีขนาดแน่นอนหรือมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาให้มีน้ำใช้ไม่เพียงพอ รวมทั้งระบบการปลูกพืชไม่มีหลักเกณฑ์ใด ๆ และส่วนใหญ่ปลูกพืชชนิดเดียว

ด้วยเหตุนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานพระราชดำริเพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบความยากลำบากดังกล่าว ให้สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาวิกฤตโดยพระราชดำรินี้ทรงเรียกว่า “ทฤษฎีใหม่” อันเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนที่ทฤษฎีใหม่ ทำไม่ถึงใหม่ เป็นเพราะว่ามีการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็กออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์สูงสุดของเกษตรกรซึ่งไม่เคยมีใครคิดมาก่อน มีการคำนวณโดยหลักการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่กักเก็บให้พอเพียงพอต่อการเพาะปลูกได้อย่างเหมาะสมตลอดปี มีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ สำหรับเกษตรกรรายย่อย ทฤษฎีใหม่มีการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การผลิต ขั้นที่ 2 การรวมกลุ่ม และขั้นที่ 3 การดำเนินธุรกิจ

ที่มา: กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.

เรื่อง โครงการสหกรณ์การเกษตรบ้านโรงวัว จำกัด

แผนการเรียนรู้ที่ 12 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการสหกรณ์การเกษตรบ้านโรงวัว จำกัด

ตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ความเป็นมา

พื้นที่โครงการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (บ้านโรงวัว) ได้มีราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นำโดยนายพิศิษฐ์ วรอุไร ประธานคณะทำงานโครงการศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นจำนวนเนื้อที่ตามสรุปรายงานถวาย จำนวน 168 ไร่

พระราชดำริ

เมื่อปี 2527 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมกลุ่มราษฎรบ้านโรงวัว ซึ่งเป็นกลุ่มราษฎรที่ได้รับความรู้จากโครงการและดำเนินการผลิตไม้ดอกที่บ้านโรงวัว ตำบลแม่สอย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งว่า “งานนี้เป็นประโยชน์ถึงประชาชนอย่างแท้จริง ให้ขยายงานไปให้มาก และหาคนให้มาช่วยทำงานเพิ่มขึ้น” และในปี 2528 ได้ทรงมีนโยบายให้ยกฐานะของโครงการฯ ขึ้นเป็นศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยให้เป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งต่อมาได้ขยายผลการดำเนินการของศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้มาดำเนินการในที่ดินแห่งนี้ด้วย

หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา

การดำเนินงาน

โครงการศูนย์ฯ (บ้านโรงวัว) ได้เริ่มดำเนินการจากการปลูกไม้ดอกและปรับเปลี่ยนตามแผนงานมาเป็นการปลูกลำไย ซึ่งในปัจจุบันราษฎรในพื้นที่ดำเนินการประสบผลสำเร็จอย่างดีขึ้น และได้มีการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการจัดตั้งเป็น “กลุ่มสหกรณ์การเกษตรบ้านโรงวัว จำกัด” โดยได้มีการดำเนินการจัดตั้งกลุ่มโดยการดำเนินงานผ่านทางสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการดำเนินการในรูปแบบของสหกรณ์การเกษตร การจัดการในระบบสมาชิกกลุ่มชาวสวนลำไยในพื้นที่โครงการฯ เติมรูปแบบ โดยการดำเนินการดังกล่าวได้พัฒนาและส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถจ่ายค่าเช่าที่ดินให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา

การดำเนินการในระยะต่อไป

ได้มีการจัดตั้งและรวมกลุ่มชาวบ้านเป็นสหกรณ์และมีการขยายงานเพิ่มขึ้น โดยจะเริ่มดำเนินการจัดทำโครงการลำไยปลอดสารพิษและการแปรรูปลำไยนอกฤดูทูลเกล้า เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกของกลุ่มเห็นความสำคัญของการปลูกลำไยไร้สาร และเพื่อสร้างรายได้ให้กับกลุ่มสหกรณ์ต่อไป
ที่มา: <http://www.chaipat.or.th>, วันที่ 1 เมษายน 2554

ใบงานที่ 1

เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย และองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ความพอเพียงหมายถึงอะไร

แนวคำตอบ

ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

2. ถ้านักเรียนมีความพอประมาณในการใช้จ่าย ผลที่ได้รับจะเป็นอย่างไร

แนวคำตอบ

ช่วยให้เรามีเงินเหลือสำหรับเก็บออมและช่วยให้เราและครอบครัวมีความสุข ไม่ทุกข์ใจจากการใช้จ่ายที่เกินตัวจนมีหนี้สิน

3. เมื่ออยู่โรงเรียนไม่มีผู้ปกครองมาคอยควบคุม นักเรียนมีหลักและเหตุผลในการใช้จ่ายอย่างไร

แนวคำตอบ

เลือกซื้อโดยคำนึงถึงความจำเป็นและประโยชน์ของสิ่งของหรือสินค้าที่จะซื้อ โดยพิจารณาอย่างรอบคอบว่า มีความจำเป็นต้องใช้จริงหรือไม่ ถ้าไม่ซื้อจะเกิดผลอย่างไร และคำนึงถึงจำนวนเงินที่มีอยู่ว่าเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่พอจะรอเก็บเงินให้ครบก่อนค่อยซื้อ หรือขอยืมเงินเพื่อนซื้อก่อนแล้วค่อยใช้คืนในภายหลัง

4. นักเรียนคิดว่าได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันหรือยัง อย่างไร

แนวคำตอบ

นำมาใช้แล้ว โดยการแบ่งเงินส่วนหนึ่งฝากธนาคารเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็น ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย

5. เป้าหมายของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร

แนวคำตอบ

มุ่งให้เกิดความสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จะประยุกต์ใช้กับการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยได้หรือไม่ อย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ปฏิบัติ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตัวอย่างบุคคลพอเพียง

คำชี้แจง อ่านบทความแล้วตอบคำถาม

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จะประยุกต์ใช้กับการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยได้หรือไม่ อย่างไร

ได้ เนื่องจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและแนวทางปฏิบัติตนสำหรับคนทุกคน ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มั่นคง ยั่งยืน ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ และทำความอยู่เย็นเป็นสุข ความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมไทยส่วนรวมอย่างแท้จริง

การศึกษา คือ เครื่องมือของการพัฒนาคน ดังนั้น หากส่งเสริมการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีพื้นฐานบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเท่ากับเป็นการพัฒนาคนในประเทศให้มีคุณลักษณะที่ดีและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า กล่าวคือ

1. เป็นผู้รู้จักความพอประมาณ โดยมีความพอประมาณตามศักยภาพของตนเอง ทั้งในการประกอบอาชีพ การลงทุน การใช้จ่ายส่วนตัว และการใช้เวลาเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ชีวิตรู้จักคำว่า “พอ” ในความต้องการ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. เป็นผู้มีความอดทน มีเหตุมีผล ทั้งมีเหตุผลในการคิด การพูด และการตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำอะไร โดยมีการใช้วิจารณญาณพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ไม่ทำตามอารมณ์ตนเอง

3. เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในตัวเองที่ดี มีการวางแผนการดำเนินชีวิต ดำเนินธุรกิจ หรือประกอบอาชีพใด ๆ ด้วยความไม่ประมาท มีการลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงปลอดภัย รู้จักเตรียมตัวพร้อมรับกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน และคำนึงถึงอนาคต เช่น การทำอาชีพเสริม การออม การทำประกันภัย

4. เป็นผู้ที่มีความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) แสวงหาความรู้ให้มีความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ ทั้งเรื่องประกอบอาชีพ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ผู้ที่มีความรู้จะตัดสินใจในการกระทำใด ๆ โดยมีข้อมูลที่ชัดเจน ทำให้การตัดสินใจผิดพลาดน้อยลงและการเป็นผู้มีความรู้ นอกจากจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีวิตด้วยการพึ่งตนเองแล้ว ยังสามารถช่วยเหลือสังคมส่วนรวมได้ด้วย

5. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม รู้จักมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม โดยมีความมานะ พากเพียร อดทน มีสติ ปัญญา รู้จักการให้ เสียสละ แบ่งปันเวลาและสิ่งของ ตลอดจนทรัพย์สิน ที่มีเกินพอให้แก่ผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ยากไร้และด้อยโอกาสกว่าตนเอง ตัวเองก็ไม่เดือดร้อน สังคม ก็จะร่มเย็น

ในยุคปัจจุบันมีการนำระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่มีการแข่งขันสูงมาใช้อย่างไม่รอบคอบ การกระตุ้นค่านิยมการบริโภคอย่างฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย และเป็นไปตามกระแสจนเกินไป โดยไม่คำนึงถึง ประโยชน์ที่แท้จริงทั้งต่อตนเองและส่วนรวม ส่งผลให้คุณธรรมของคนในสังคมลดน้อยถอยลงและ สภาพสังคมอ่อนแอ การพัฒนาระบบการศึกษาบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็น สิ่งสำคัญ เนื่องจากการมุ่งพัฒนาคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีความสมดุล ทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย โดยใช้คุณธรรมซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานของหลักปรัชญาฯ เป็นตัวนำทาง

สำหรับการประยุกต์ใช้ปรัชญาฯ เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาจะต้องปลูกฝังและพัฒนาผู้เรียน ด้วยหลักไตรสิกขา คือ ฝึกให้เด็กปฏิบัติตน มีระเบียบวินัย ไม่คิดทำอะไรเบียดเบียนตนเองและ ผู้อื่น (ศีล) ฝึกจิตใจให้ตั้งมั่นในความดีงาม ขยันหมั่นเพียร อดทนในการประกอบภารกิจให้ลุล่วง สำเร็จไปได้ (สมาธิ) และฝึกคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล รู้จักผิดชอบชั่วดี มีหลัก คิดที่ถูกต้อง (ปัญญา) รวมทั้งต้องมีปัจจัยภายนอกที่เอื้ออำนวย เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ และเพื่อน ที่เป็นกัลยาณมิตร มีสื่อการเรียนรู้ มีระบบบริหารจัดการและสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่จะก่อให้เกิดการ พัฒนาทักษะการคิดและวิถีปฏิบัติบนพื้นฐานความรู้คู่คุณธรรมอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ ครูก็ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีโดยยึดหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการอบรมสั่งสอนศิษย์ และการพัฒนาระบบการศึกษา ไทยบนพื้นฐานปรัชญาฯ ต้องมุ่งเน้นการฝึกฝนผู้เรียนให้มีสติปัญญายิ่งขึ้นเรื่อย ๆ โดยพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและต่อเนื่องตลอดชีวิต ไปพร้อม ๆ กับการปลูกฝังคุณธรรมและสร้างค่านิยมให้เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นใน สังคม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียนสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสมดุลและมั่นคงภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์นั่นเอง

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดอกเบญจ, 2550.

1. บทความที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

แนวคำตอบ

การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาระบบการศึกษาของไทย

2. การพัฒนาคนในประเทศให้มีคุณลักษณะที่ดีและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ามีลักษณะอย่างไร

แนวคำตอบ

การพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะ 5 ประการ คือ เป็นผู้รู้จักความพอประมาณ เป็นผู้มีเหตุผล เป็นผู้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นผู้ที่มีความรู้ และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม

3. จากบทความนักเรียนคิดว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะประยุกต์ใช้กับการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยได้หรือไม่ อย่างไร

แนวคำตอบ

ได้ เนื่องจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและแนวทางปฏิบัติตนสำหรับคนทุกคน ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มั่นคง ยั่งยืน ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ และทำความอยู่เย็นเป็นสุข ความสามัคคีปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมไทยส่วนรวมอย่างแท้จริง

4. นักเรียนเป็นผู้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีหรือไม่ อย่างไร

แนวคำตอบ

เป็น เนื่องจากมีการแบ่งเงินค่าขนมส่วนหนึ่งสำหรับเก็บออมไว้ในยามจำเป็นและดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวัง ไม่ประมาท

5. การพัฒนาระบบการศึกษานบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญอย่างไร

แนวคำตอบ

การพัฒนาระบบการศึกษานบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญ เนื่องจากเป็น การมุ่งพัฒนาคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีความสมดุล ทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย โดยใช้คุณธรรม ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานของหลักปรัชญาฯ เป็นตัวนำทาง

6. การเป็นผู้รู้จักความพอประมาณมีลักษณะอย่างไร

แนวคำตอบ

ผู้รู้จักความพอประมาณ คือ ผู้ที่มีความพอประมาณตามศักยภาพของตนเอง ทั้งในการประกอบอาชีพ การลงทุนการใช้จ่ายส่วนตัวและการใช้เวลาเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ชีวิตรู้จักคำว่า “พอ” ในความต้องการ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

7. นักเรียนคิดว่านอกจากการพัฒนาระบบการศึกษาของไทยแล้ว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังสามารถนำมาใช้กับกลุ่มอาชีพใดได้อีกบ้าง อย่างไร

แนวคำตอบ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกกลุ่มอาชีพ เช่น
กลุ่มนักธุรกิจ โดยการคำนึงถึงความมั่นคงและยั่งยืนของการดำเนินธุรกิจมากกว่าการแสวงหาผลประโยชน์ ดังนั้น นักธุรกิจจึงต้องมีความรอบรู้ในธุรกิจที่ตนดำเนินการอยู่และมีการศึกษาข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา กลุ่มนักการเมือง โดยการเป็นตัวอย่างของผู้นำที่มีความเข้มแข็งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำความผิดแม้เพียงเล็กน้อย
กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการเป็นผู้ให้บริการแก่สังคมและร่วมเสริมสร้างภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมและอยู่ร่วมกับระบบนิเวศได้อย่างสมดุล

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง เกษตรทฤษฎีใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ทฤษฎีใหม่

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่

คำชี้แจง

อ่านบทความแล้วตอบคำถาม

เกษตรทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดแบ่งพื้นที่ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน 30:30:30:10 ซึ่งหมายถึง

พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30% ใช้ขุดสระน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำในฤดูฝนและใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์ ปลา และพืชน้ำต่าง ๆ

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้บริโภคสำหรับครัวเรือนให้เพียงพอตลอดปี

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30% ให้ปลูกไม้ผล พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้บริโภค หากเหลือก็นำไปจำหน่าย

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10% เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ ถนน โรงเรือน และอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนดังกล่าวเป็นสูตรหรือหลักการโดยประมาณเท่านั้น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมโดยขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ดิน ปริมาณน้ำฝน และสภาพแวดล้อมที่มา: กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง, 2542.

1. ทฤษฎีใหม่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

แนวคำตอบ

แนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด

2. นักเรียนคิดว่าทฤษฎีใหม่มีประโยชน์อย่างไร

แนวคำตอบ

ประโยชน์ของทฤษฎีใหม่ คือ

1) ทำให้เกษตรกรเลี้ยงตนเองได้และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2) ประหยัดค่าใช้จ่ายจากการทำนา ปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์

3) ในฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วงสามารถนำน้ำที่เก็บไว้ในสระมาใช้ได้

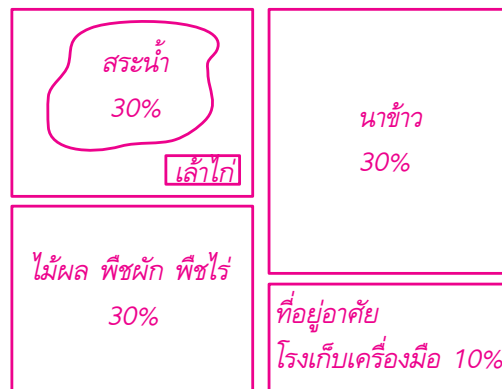

3. เป้าหมายสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่คืออะไร

แนวคำตอบ

เพื่อให้ประชาชนพึ่งตนเอง ประหยัดและมัธยัสถ์ สร้างรายได้ รวมถึงเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ และช่วยเหลือกันของคนในชุมชน

4. วาดภาพเพื่อจัดแบ่งพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ลงในกรอบที่กำหนด พร้อมเขียนอธิบายว่าจะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์อะไรบ้าง รวมทั้งเติมรายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีในพื้นที่ของตน

แนวคำตอบ

ในพื้นที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30% ใช้ขุดสระน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำ เลี้ยงปลา ปลูกผักบุ้ง รวมทั้งเลี้ยงไก่

พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30% ใช้ทำนาข้าว

พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30% ใช้ปลูกมะม่วง ฝรั่ง มะนาว ค่ะน้ำ ตะไคร้ พริก ฯลฯ

พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10% ใช้เป็นที่อยู่อาศัย โรงเพาะเห็ด โรงเก็บเครื่องมือ

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
 ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง ปัญหาที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งตัวอย่างชุมชนพอเพียง

คำชี้แจง อ่านบทความแล้วตอบคำถาม

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
ความไม่แน่นอนของราคาและปริมาณผลผลิต	ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อกระจายความเสี่ยงด้านราคาพืชผล
ความยากจนของเกษตรกร	ส่งเสริมให้เกษตรกรประกอบอาชีพเสริมหลังจาก ทำนา
การขาดแคลนที่ดินทำกินของเกษตรกร	การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์นิคมเพื่อให้รัฐจัดสรร พื้นที่ทำกินสำหรับประกอบอาชีพ
สิ่งแวดล้อม	ให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรเกี่ยวกับการเผา ฟางหรือตอข้าวแทนการไถกลบ รวมทั้งการใช้ปุ๋ย ชีวภาพแทนการใช้ปุ๋ยเคมีซึ่งมีผลทำให้ดินเสื่อมสภาพ และเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ
ขาดตลาดรับซื้อสินค้า	หาตลาดรองรับผลผลิตมากกว่าหนึ่งแห่ง รวมทั้ง มีการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดและ เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

ใบงานที่ 3

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่

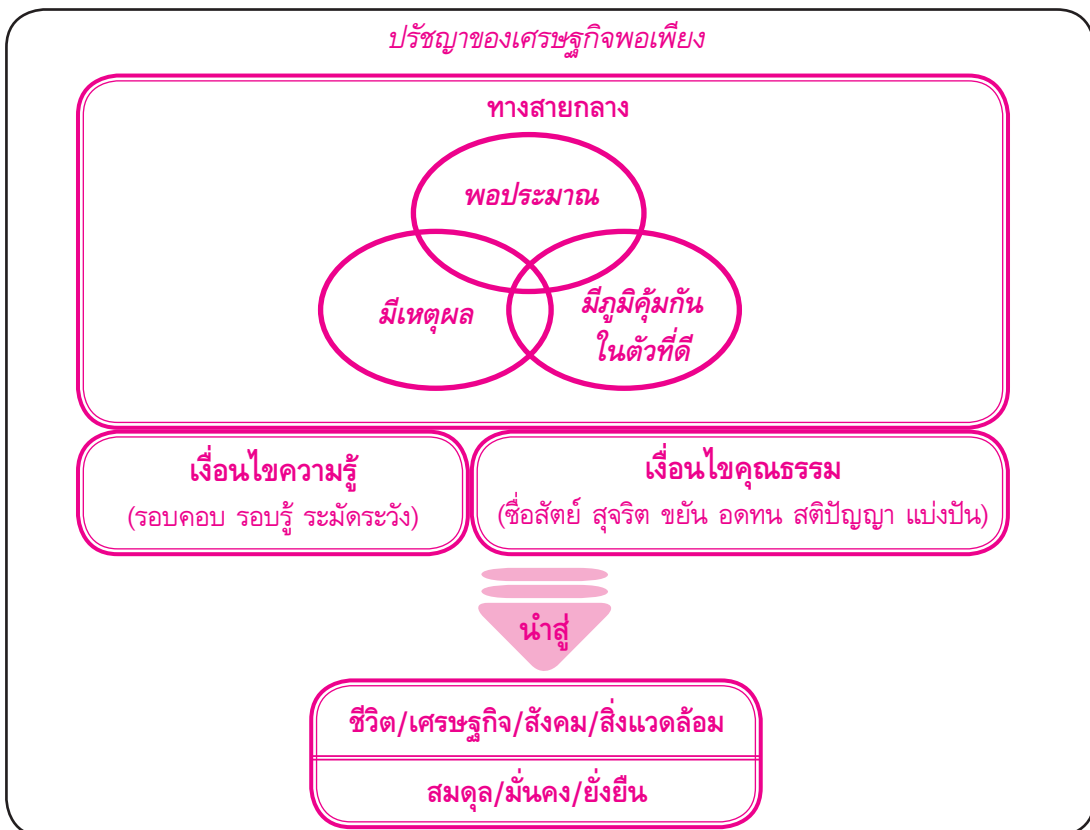
คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร

แนวคำตอบ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์

2. สรุปหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงในกรอบ

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 4

เรื่อง ตัวอย่างชุมชนพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่

คำชี้แจง ศึกษาค้นคว้าตัวอย่างชุมชนกลุ่มละ 1 ชุมชน แล้วบันทึกผล

- ชื่อชุมชน หมู่บ้านห้วยเสือเต้น ตำบล น้ำพอง
อำเภอ น้ำพอง จังหวัด ขอนแก่น
- แนวทางการดำเนินการของชุมชน
เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ผู้นำมีความเข้มแข็ง มีการประสานงานกับ
หน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาชุมชน ก่อให้เกิดความร่วมมือจนสามารถเป็นชุมชนที่พึ่งตนเอง ประชาชน
ในชุมชนช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน อยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข
- การดำเนินงานของชุมชนที่เข้ากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ความพอประมาณ คนในชุมชนยึดหลักความพอเพียง มีการปลูกผักสวนครัวในหมู่บ้านไว้กินเอง
เป็นหลัก เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว
ความมีเหตุผล มีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ผู้นำมีความเข้มแข็ง คนในชุมชนมีการทำงานในรูปแบบ
การมีส่วนร่วม
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ปลูกผักปลอดสารพิษ มีการรวมกลุ่มกัน
เพื่อจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น การทอดเส้น การแปรรูปถั่วลิสง ภายได้
ชื่อตราสัญลักษณ์ เสือยิ้ม การตั้งโรงสีชุมชน
เงื่อนไขความรู้ มีการบริหารจัดการภายในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยการใช้สารอินทรีย์และสารชีวภาพ
ในการทำการเกษตร ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัด รวมทั้งมีการทำประมงน้ำจืดที่เป็นมิตรกับ
ลำน้ำพอง
เงื่อนไขคุณธรรม คนในอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเกื้อกูลกัน ยึดมั่นในวัฒนธรรม
ประเพณีของชุมชนที่สืบทอดกันมาแต่เดิม เช่น การนวด หมอยาสมุนไพร หมอสู่วัฒนทำขวัญและประกอบ
พิธีกรรมทางศาสนา

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

- _____
- _____
- _____

- _____
- _____
- _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง การพัฒนาชุมชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การพัฒนาชุมชน

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความเป็นมาของชุมชน การพัฒนาชุมชน ปรัชญา แนวคิด และหลักการพัฒนาชุมชน

คำชี้แจง

เติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง

- ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนหลาย ๆ กลุ่มที่อาศัยอยู่ร่วมกันในที่ใดที่หนึ่ง โดยมีความรู้สึกผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความรู้สึกนึกคิดและสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งคล้ายกัน มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีความผูกพันอยู่กับอาณาบริเวณชุมชนแห่งนั้น มีความยึดเหนี่ยวกันเป็นปึกแผ่นมั่นคง มีการกระทำกิจกรรมหลายด้านด้วยกลุ่ม องค์กรที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน มีแนวพฤติกรรมเป็นอย่างเดียวกัน
- ชุมชนในความหมายด้านเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การมีผลประโยชน์ร่วมกันและจัดสรรกันอย่างเท่าเทียมกันและยุติธรรมสำหรับสมาชิก
- ชุมชนในประเทศไทยแบ่งตามระดับความรุนแรงของปัญหา ความสามารถของชุมชน และเครือข่าย องค์กรชุมชนในการร่วมกันแก้ไขปัญหาไว้ 4 ประการ ได้แก่ ชุมชนอ่อนแอและขาดพลัง ชุมชนพึ่งตนเอง ชุมชนที่เริ่มฟื้นตัว และชุมชนโลกาภิวัตน์
- ชุมชนที่ค่อนข้างมีความสามารถและประสบการณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางทุนนิยม รวมทั้งมีโอกาสเข้าถึงแหล่งความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ คือ ชุมชนโลกาภิวัตน์
- ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นชุมชนที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยภูมิปัญญาและความรู้ความสามารถที่มีอยู่ และได้คิดค้นขึ้นโดยชุมชนจากคนรุ่นก่อน
- ชุมชนน่าอยู่มีลักษณะที่ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในด้าน สภาพแวดล้อม สุขภาพกายและใจ และวัฒนธรรมชุมชน
- การพัฒนาชุมชนเริ่มต้นขึ้นครั้งแรกในประเทศ อังกฤษ ซึ่งเป็นโครงการเพื่อช่วยเหลือประชาชนในประเทศอาณานิคมที่มีการปกครองตนเองเรียกว่า การศึกษามวลชน
- การพัฒนาชุมชนมีแนวคิดพื้นฐาน 8 ประการ คือ

1) ความร่วมมือระหว่างรัฐและชุมชน	2) การช่วยเหลือตนเอง
3) ความคิดริเริ่มของชุมชน	4) ความต้องการของชุมชน
5) ความสมดุลในการพัฒนา	6) การศึกษาตลอดชีวิต
7) การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ	
8) การพัฒนาชุมชนต้องเริ่มจากท้องถิ่นและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ	

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
 ชั้น _____ โรงเรียน _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

อ่านบทความแล้วตอบคำถาม

ชุมชนบ้านจำรุง ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง

บ้านจำรุงตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ภาคตะวันออกของประเทศไทย ด้วยสภาพความเป็นอยู่ในชุมชนเน้นการพึ่งพาตนเอง จนเป็นที่ยอมรับและเป็นตัวอย่างที่ดี มีผู้มาศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดทั้งปี หมู่บ้านจำรุงส่งเสริมให้ประชาชนได้นำผักพื้นบ้านมารับประทาน กลุ่มผู้สูงอายุบ้านจำรุงเป็นตัวอย่างของการรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์คุณภาพมากมาย เช่น ผลิตภัณฑ์ข้าวซ้อมมือบรรจุถุงจำหน่ายในบ้านจำรุงของชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี โดยมีโรงสีข้าวชุมชนเอง มีการผลิตข้าวซ้อมมืออย่างต่อเนื่อง และนำเศษแกลบรำส่งให้กับกลุ่มเกษตรกรพื้นบ้านทำปุ๋ยชีวภาพและนำปลายข้าวขายให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงตะพาบน้ำ

นอกจากนี้บ้านจำรุงยังก่อตั้งกลุ่มธนาคารขยะ เพื่อให้ผู้คนในชุมชนได้เห็นคุณค่าของเศษของที่เหลือใช้ ซึ่งการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มธนาคารขยะและสิ่งแวดล้อมเป็นการปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติในการรักษาสีสิ่งแวดล้อม เมื่อมีคนมาศึกษาดูงานจะมีการรวมตัวกันทำอาหารเลี้ยงรับรองโดยใช้ผักพื้นบ้านเป็นอาหารหลักให้รับประทาน รายได้นำไปเป็นกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน นอกจากนี้บ้านจำรุงยังมีการบริการที่พักชุมชนโฮมสเตย์ให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้สนใจในวิถีชีวิตที่เน้นการพึ่งพาตนเองได้มาสัมผัสและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้การบริหารจัดการชุมชนมีแกนนำที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาสังคมชุมชนที่พร้อมต่อการเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ จนทำให้ชุมชนสามารถผ่านการประเมินโครงการมาตรฐานชุมชน (มชช.) จากคณะกรรมการติดตามประเมินผลระดับอำเภอ ระดับจังหวัด เป็นจุดนำร่องต้นแบบ เผยแพร่ แนะนำชุมชนอื่น ๆ เพื่อเข้าสู่การประเมินมาตรฐานชุมชนในปีต่อ ๆ ไป

นายชาติชาย เหลืองเจริญ ประธานศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนบ้านจำรุง เล่าให้ฟังถึงรูปแบบการจัดการชุมชนจนได้รับเลือกให้เป็นชุมชนนำร่องว่า การทำหมู่บ้านให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวนี้ไม่ได้มุ่งหวังเรื่องเงิน แต่มุ่งหวังเรื่องการเรียนรู้ ปัญหาคือชุมชนอ่อนแอเพราะขาดความรู้ ถ้าเราแบ่งคนเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือคนระดับมันสมอง จะไหลออก ไม่อยู่ในชุมชน ผู้ที่เรียนหนังสือจนสำเร็จการศึกษามากไม่กลับไปอยู่บ้านเกิด ทำให้ชุมชนอ่อนแอไปเรื่อย ๆ ต้องหาทางให้คนกลุ่มนี้กลับมาซึ่งยากเพราะแต่ละคนมีภารกิจหน้าที่ต้องดูแลครอบครัว เพราะฉะนั้นจึงต้องทำให้คนกลุ่มที่ 2 และ 3 ที่อยู่ในพื้นที่ให้เก่งให้ได้ กลุ่มที่ 3 คือฐานล่างที่สุด เพราะมีการเรียนรู้ช้า ต้องใช้เวลาในการพูดคุยหรือทำงานมากกว่ามาตรฐานคนปกติ 3 เท่า จึงจะสามารถขยับตัวขึ้นมาเป็นคนกลุ่มที่ 2 ได้ และทำให้คนกลุ่มที่ 2 พัฒนาเป็นคนกลุ่มที่ 1 แต่ก็อยากให้คนกลุ่มที่ 1 ที่เคยออกจากพื้นที่กลับ

มาเยี่ยมเยียนบ้าน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนในพื้นที่แค่นั้นก็เพียงพอแล้ว อีก 10 ปีข้างหน้าหมู่บ้านนี้จะมั่งคั่งประกอบทุกอย่างพร้อม เราต้องการเด็กที่เก่งเรื่องการเงินสักคนหนึ่งมาบริหารจัดการเรื่องธนาคาร อยากได้ผู้จัดการมินิมาร์ทสักคนหนึ่งมาบริหาร เงินเดือน 7-8 พันบาทก็อยู่ได้ อยากได้วิศวกรโรงงานสักคนหนึ่ง กินเงินเดือนสักหมื่นมาอยู่ที่โรงงาน สิ่งเหล่านี้ได้วางแผนไว้แล้ว แต่ต้องใช้เวลาต่อไปเพราะเป็นงานพัฒนาคน สร้างคนรุ่นใหม่จากชุมชน ส่งเสริมการศึกษา ซึ่งได้มีการวางแผนกันไว้แล้วว่าคนไหนจะไปอยู่จุดไหน ผู้นำชุมชนบอกถึงทิศทางการพัฒนาชุมชนวันนี้เราต้องให้ความสำคัญกับชุมชนฐานล่างให้มากขึ้น ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์

ปัจจุบันบ้านจรุงมีทุนทางสังคมที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องของการพึ่งพาตนเองมากกว่า 20 ปีเต็ม มีกลุ่มกิจกรรมมากกว่า 20 กลุ่ม มีประสบการณ์ต่าง ๆ มีบุคลากรที่มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีภูมิปัญญาท้องถิ่นและประเพณีวัฒนธรรม ชุมชนบ้านจรุงจึงเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่น่าชื่นชมอย่างยิ่ง

ที่มา: <http://www.banjumrung.org>, วันที่ 1 เมษายน 2554

1. บ้านจรุงมีการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

แนวคำตอบ

คนในชุมชนเน้นการพึ่งพาตนเอง เห็นคุณค่าของเศษของเหลือใช้ มีค่านิยมและทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการทำไร่นาสวนผสม ใช้ปุ๋ยหมักแทนปุ๋ยเคมี นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างเหมาะสม และมีการเก็บออมโดยการฝากธนาคาร

2. เพราะเหตุใดชุมชนบ้านจรุงจึงประสบความสำเร็จและผ่านการประเมินโครงการมาตรฐานชุมชน

แนวคำตอบ

บ้านจรุงมีทุนทางสังคมที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องของการพึ่งพาตนเองมากกว่า 20 ปีเต็ม มีกลุ่มกิจกรรมมากกว่า 20 กลุ่ม มีประสบการณ์ต่าง ๆ มีบุคลากรที่มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีภูมิปัญญาท้องถิ่นและประเพณีวัฒนธรรม

3. เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาแล้วจะกลับไปทำงานในชุมชนของตนเองหรือไม่ เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

กลับไป เพราะต้องการนำความรู้ไปพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์

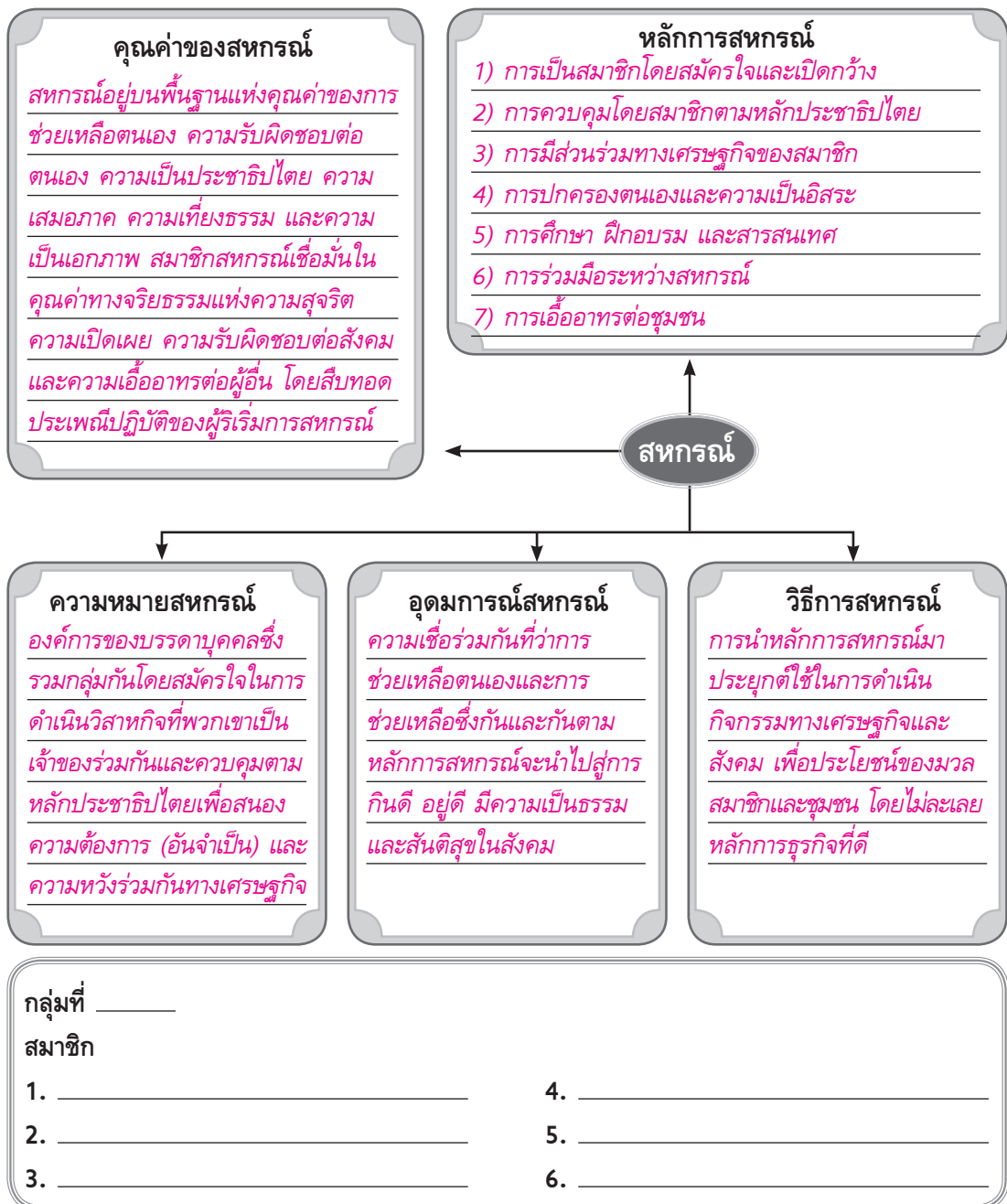
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์ในประเทศไทย

คำชี้แจง

เติมคำหรือข้อความลงในกรอบที่กำหนด

ใบงานที่ 2

เรื่อง การจัดตั้งสหกรณ์

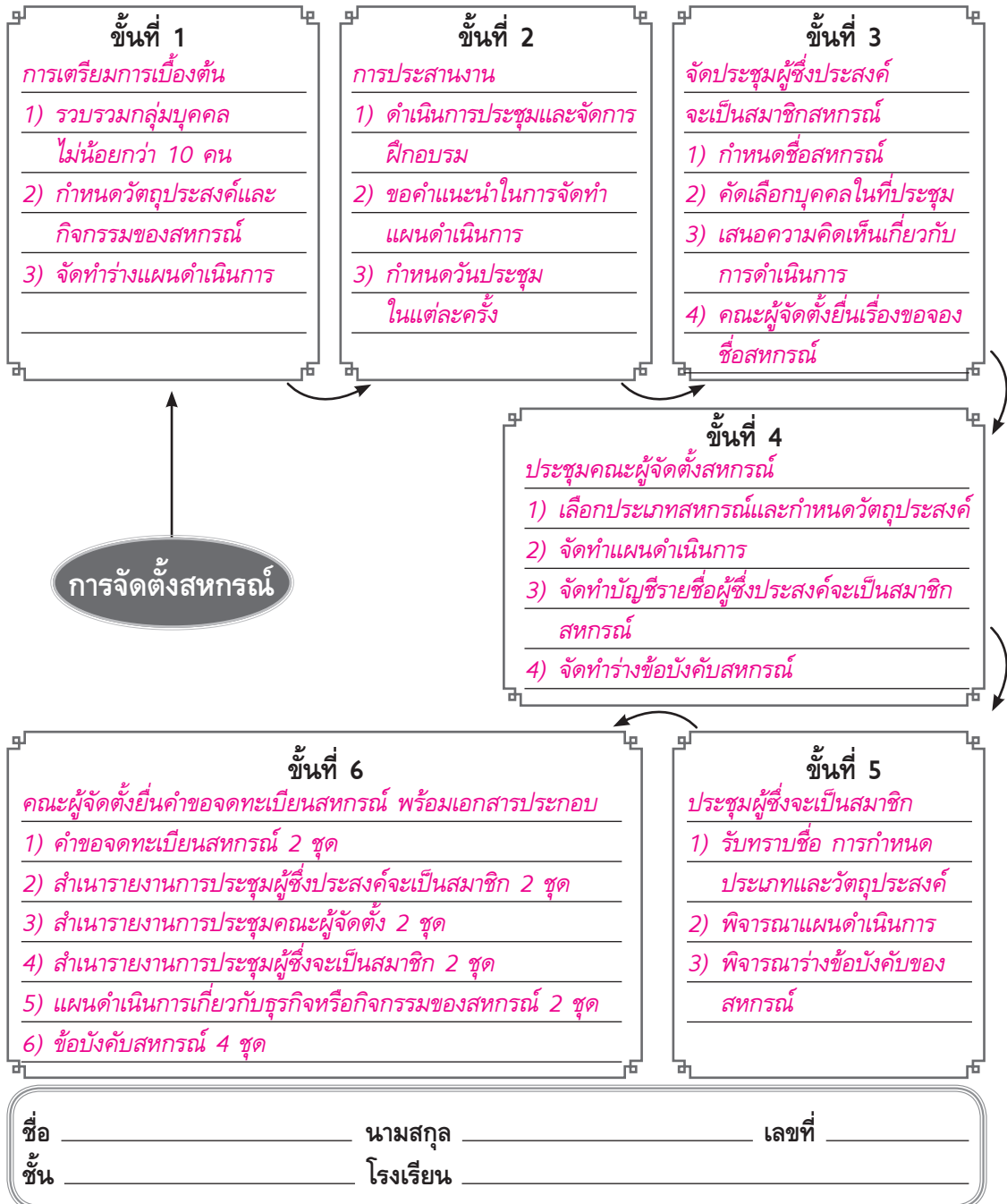
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 สหกรณ์ในประเทศไทย

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์ในประเทศไทย

คำชี้แจง

สรุปขั้นตอนการจัดตั้งสหกรณ์เป็นแผนที่ความคิด

ใบงานที่ 3

เรื่อง การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คำชี้แจง เติมคำหรือข้อความลงในกรอบที่กำหนด

แนวพระราชดำริที่เป็นแนวทาง
ส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท

- 1) การสร้างความแข็งแรงให้ชุมชนด้วยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานหลักที่จำเป็นต่อการผลิตได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการผลิตได้ตลอดปี ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองเรื่องอาหารได้และเมื่อชุมชนมั่นคงแข็งแรงก็ควรพัฒนาโครงการพื้นฐานอื่นเพื่อยกระดับรายได้ของชุมชน
- 2) การส่งเสริมหรือเสริมสร้างสิ่งที่ขาดแคลนและต้องการ ได้แก่ ความรู้ในเรื่องการทำมาหากินและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

แนวพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตร

- 1) การทำให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ โดยเฉพาะในเรื่องอาหารก่อนเป็นอันดับแรก
- 2) มิให้เกษตรกรพึ่งพาอยู่กับพืชเกษตรแต่อย่างเดียว เพราะเกิดความเสียหายได้ง่าย
- 3) ให้เกษตรกรได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างค่อยเป็นค่อยไป มีสภาพชีวิตที่มีความสุขโดยให้มีการพัฒนาที่มุ่งคุณภาพชีวิตเกษตรกรในระยะยาว
- 4) เน้นให้มีการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติให้มากที่สุด
- 5) ทำการเกษตรโดยวิธีประหยัด ลดค่าใช้จ่ายในการทำมาหากินของเกษตรกรให้เหลือน้อยที่สุดโดยอาศัยพึ่งพิงธรรมชาติเป็นปัจจัยสำคัญ
- 6) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมนุษย์ เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติคงอยู่ในสภาพที่จะมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมากที่สุด
- 7) พัฒนาการเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปกับการเพาะปลูกในรูปของการเกษตรแบบผสมผสาน

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____
2. _____
3. _____

4. _____
5. _____
6. _____

แบบบันทึกความรู้

เรื่อง การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

บันทึกความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลงในแบบบันทึกความรู้

การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

---

2. องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน

---

3. การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

---

4. จุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

แบบบันทึกความรู้

เรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การพัฒนาชุมชนตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา หลักการ ขั้นตอน และตัวอย่างของการพัฒนาชุมชน
ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คำชี้แจง

คำชี้แจง บันทึกความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่อง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ลงในแบบ
บันทึกความรู้

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่องนี้ คือ _____

[illegible]

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
 ชั้น _____ โรงเรียน _____

แบบบันทึกความรู้

เรื่อง การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คำชี้แจง

คำชี้แจง บันทึกความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ลงในแบบบันทึกความรู้

การส่งเสริมสหกรณ์ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเรื่องนี้ คือ _____

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
โรงเรียน _____

แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง ตัวอย่างบุคคลพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประพฤติปฏิบัติ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตัวอย่างบุคคลพอเพียง

คำชี้แจง

บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับตัวอย่างบุคคลพอเพียงที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ลงในแบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

ตัวอย่างบุคคลพอเพียง

ชื่อ _____ นามสกุล _____

สถานที่อยู่อาศัย _____

ประกอบอาชีพ _____

นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ดังนี้

ประโยชน์ของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้มีดังนี้

ที่มา: _____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนา
ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

คำชี้แจง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ลงในแบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ คือ _____

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
 ชั้น _____ โรงเรียน _____

แบบบันทึกคำถาม-คำตอบ

เรื่อง ทฤษฎีใหม่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ทฤษฎีใหม่

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ขั้นตอน รวมทั้งปัจจัยในการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่

คำชี้แจง

บันทึกคำถามและคำตอบลงในแบบบันทึกคำถาม-คำตอบ

ทฤษฎีใหม่

1. ทฤษฎีใหม่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

แนวคำตอบ

แนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ที่บ้านของนักเรียนปลูกพืชผักสวนครัวและผลไม้หรือไม่ ถ้าปลูกมีอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

ปลูก กล่าวคือ พืชผักสวนครัว ได้แก่ ผักคะน้า ผักกวางตุ้ง ผักชี กะเพรา พริก และตะไคร้
ผลไม้ ได้แก่ ฝรั่ง ชมพู่ มะม่วง และขนุน

3. นักเรียนคิดว่าการปลูกพืชผักสวนครัวในบริเวณบ้านมีผลดีหรือไม่ อย่างไร

แนวคำตอบ

มีผลดี คือ ช่วยให้เราผักไว้รับประทานโดยไม่ต้องหาซื้อ ซึ่งเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย อีกทั้งหากมีเหลือก็สามารถนำไปขาย เป็นการสร้างรายได้ อีกทางหนึ่ง

4. นักเรียนคิดว่าความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่จะนำไปใช้ในชีวิตได้หรือไม่ อย่างไร

แนวคำตอบ

ได้ กล่าวคือ นำไปประยุกต์ใช้โดยการจัดสรรพื้นที่บริเวณบ้านให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ปลูกพืชผักสวนครัวไว้รอบ ๆ บ้าน ขุดสระน้ำเพื่อเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง รวมทั้งเลี้ยงปลาและพืชน้ำไว้สำหรับบริโภค

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____
ชั้น _____ โรงเรียน _____

แบบบันทึกผลการอภิปราย

เรื่อง การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรเริ่มต้นจากอะไร
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประพัตปฏิบัติ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และตัวอย่างบุคคลพอเพียง

คำชี้แจง

สรุปผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรเริ่มต้นจากอะไร

1. ข้อมูลในใบความรู้กล่าวถึงเรื่องอะไร

---

2. นักเรียนคิดว่าตนเองได้ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

---

3. การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลดีอย่างไร

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

แบบบันทึกผลการอภิปราย

เรื่อง ปัญหาการผลิตในชุมชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การผลิตและปัญหาการผลิตในชุมชน

ผลการเรียนรู้

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งตัวอย่างชุมชนพอเพียง

คำชี้แจง

สรุปผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

ปัญหาการผลิตในชุมชน

1. เกษตรกรในจังหวัดน่านประสบกับปัญหาอะไร

แนวคำตอบ

ปัญหาขาดทุนจากการทำการเกษตร เนื่องจากราคาพริกสดตกต่ำและผลผลิตตกค้าง

2. อะไรคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกษตรกรต้องประสบกับปัญหาดังกล่าว

แนวคำตอบ

ความไม่แน่นอนของราคาและปริมาณผลผลิต กล่าวคือ พ่อค้าและโรงงานรับซื้อพริกเพียงกิโลกรัมละ 3 บาท จากเดิม 8 บาท ขณะที่ต้นทุนการปลูกสูงขึ้นไปอยู่ที่กิโลกรัมละ 9 บาท

3. ผลกระทบที่เกษตรกรได้รับจากปัญหาการผลิตคืออะไร

แนวคำตอบ

เกษตรกรขาดทุนและมีหนี้จากการขายสินค้าในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต เนื่องจากหากไม่ขายจะทำให้ผลผลิตตกค้างและอาจเน่าเสียได้ ดังนั้นจึงยอมขายในราคาถูก

4. นักเรียนคิดว่าการรวมตัวเรียกร้องให้ทางจังหวัดและรัฐบาลช่วยเหลือจะสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ อย่างไร

แนวคำตอบ

แก้ไขได้ กล่าวคือ การรวมตัวของเกษตรกรผู้ปลูกพริกเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ปัญหาของเกษตรกร เพื่อจะได้ดำเนินการจัดหาตลาดและแหล่งรับซื้อ รวมทั้งช่วยพยุงราคาผลผลิต ซึ่งรัฐบาลอาจให้เงินอุดหนุนเกษตรกรเพื่อไม่ให้ขาดทุนมากเกินไป

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

แบบบันทึกผลการอภิปราย

แบบบันทึกผลการอภิปราย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

เรื่อง _____

ข้อมูลหรือความรู้ที่ได้จากการอภิปราย คือ _____

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____

4. _____

2. _____

5. _____

3. _____

6. _____

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การนำเสนอ (5 คะแนน)	ประโยคหลักให้แนวคิดหลักที่สำคัญย่อหน้า (5 คะแนน)	เขียนประโยคที่สมบูรณ์ (5 คะแนน)	คำสะกดผิดพลาดไม่เกิน 5 คำ (5 คะแนน)	สรุปอย่างมีเหตุผล (6 คะแนน)	ลายมืออ่านออก (4 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการพูด

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การปรากฏตัว (3 คะแนน)	การเริ่มเรื่อง (3 คะแนน)	การออกเสียงและจังหวะ (4 คะแนน)	การลำดับเนื้อหา (5 คะแนน)	บุคลิกท่าทาง (2 คะแนน)	การใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม (3 คะแนน)	ความเข้าใจ (2 คะแนน)	ความสนใจของผู้ฟัง (2 คะแนน)	คุณค่าของเรื่องที่พูด (3 คะแนน)	การสรุปที่เหมาะสม (3 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18-20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14-17 คะแนน = 3 (ดี)

10-13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นกลุ่ม

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18-20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14-17 คะแนน = 3 (ดี)

10-13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		สนใจในการทำงาน	ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	เสนอความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	ประเมินและปรับปรุงงานด้วยความเต็มใจ	เคารพข้อตกลงของกลุ่ม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	พอใจกับความสำเร็จของงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

เกณฑ์การประเมิน

1. การให้คะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7-8 คะแนน = 3 (ดี)

5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นกลุ่ม

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

กลุ่มที่ _____

คำชี้แจง

สังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
รายการประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		แบ่งงานกันรับผิดชอบ	มีการจบการทำงานเป็นขั้นตอน	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมกันแสดงความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม	นำมติ/ข้อตกลงของกลุ่มไปปฏิบัติ	ร่วมกันปรับปรุงผลงานด้วยความเต็มใจ	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	พอใจกับความสำเร็จของงาน	บรรยากาศในการทำงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

เกณฑ์การประเมิน

1. การให้คะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9-10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7-8 คะแนน = 3 (ดี)

5-6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0-4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินรายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน							สรุปผล	
		เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น	ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ	ภาษาถูกต้องเหมาะสม	ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	รูปแบบนำเสนอน่าสนใจ	ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้อีกต่อชิ้นงาน	รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน

รายการที่ 1 เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น

- 4 หมายถึง มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด
- 3 หมายถึง มีเนื้อหาสาระค่อนข้างครบถ้วนตรงตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด
- 2 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วนตรงตามประเด็นแต่ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วน ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

รายการที่ 2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ

- 4 หมายถึง เนื้อหาสาระทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
- 3 หมายถึง เนื้อหาสาระเกือบทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
- 2 หมายถึง เนื้อหาสาระบางส่วนถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา ต้องแก้ไขบางส่วน
- 1 หมายถึง เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา ต้องแก้ไขเป็นส่วนใหญ่

รายการที่ 3 ภาษาถูกต้องเหมาะสม

- 4 หมายถึง สะกดการันต์ถูกต้อง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดีมาก ลำดับความได้ชัดเจน เข้าใจง่าย
- 3 หมายถึง สะกดการันต์ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดี ลำดับความได้ดีพอใช้
- 2 หมายถึง สะกดการันต์มีผิดอยู่บ้าง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมพอใช้ ลำดับความพอเข้าใจ
- 1 หมายถึง สะกดการันต์ผิดมาก ถ้อยคำสำนวนไม่เหมาะสม ลำดับความได้ไม่ชัดเจน

รายการที่ 4 ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

- 4 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 4 แหล่งขึ้นไป
- 3 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 3 แหล่งขึ้นไป
- 2 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ 2 แหล่ง
- 1 หมายถึง ใช้ความรู้เพียงแหล่งการเรียนรู้เดียว

รายการที่ 5 รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ

- 4 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานแปลกใหม่ น่าสนใจดี ลำดับเรื่องราวได้ดีมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ดี
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจพอใช้ ลำดับเรื่องราวได้พอใช้
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ไม่ดี

รายการที่ 6 ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน

- 4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้ชัดเจน ปรับปรุงพัฒนางานได้เหมาะสม และแสดงความรู้สึกต่องานทั้งกระบวนการทำงานและผลงานได้อย่างชัดเจน
- 3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้บางส่วน ปรับปรุงพัฒนางานได้บ้าง และแสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน
- 2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้เล็กน้อย ปรับปรุงพัฒนางานด้วยตนเองไม่ได้ ต้องได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น และแสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน
- 1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานไม่ได้ ไม่ปรับปรุงพัฒนางาน และแสดงความรู้สึกต่องานได้เล็กน้อยหรือไม่แสดงความรู้สึกต่องาน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 ใน 6 รายการ

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน
(_____)

_____ / _____ / _____

มิติคุณภาพของการบันทึกผลงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการบันทึกผลงานโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
<ul style="list-style-type: none"> บันทึกผลงานได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกได้ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม คำศัพท์ถูกต้อง 	4
<ul style="list-style-type: none"> บันทึกผลงานได้ตรงตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกที่มีบางส่วนยังไม่ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน 	3
<ul style="list-style-type: none"> บันทึกผลงานยึดตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน แนวคิดหลักบางส่วนไม่ถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน 	2
<ul style="list-style-type: none"> บันทึกผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน และแนวคิดหลักส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้อง 	1

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

- 4 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก
- 3 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี
- 2 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้
- 1 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

รายการที่ 2 วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

- 4 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม
- 3 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม
- 2 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้
- 1 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

รายการที่ 3 ลงมือปฏิบัติตามแผน

- 4 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด
- 3 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
- 2 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน
- 1 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

รายการที่ 4 สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

- 4 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง และต่อเนื่อง
- 3 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง แต่ขาดความต่อเนื่อง
- 2 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
- 1 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

รายการที่ 5 เขียนรายงานนำเสนอ

- 4 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน
- 3 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน
- 2 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน
- 1 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 2 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 รายการ

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

_____ / _____ / _____

แฟ้มสะสมผลงาน (portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่ให้ออกส่นักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริงสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น การเขียนรายงาน บทความ การศึกษาค้นคว้า สิ่งประดิษฐ์ การทำโครงการ บันทึกการบรรยาย บันทึกการทดลอง บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อผลงาน _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
1. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	_____
2. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	_____
3. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้นควรปรับปรุงอย่างไร	_____
4. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	_____

ความเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

_____

_____

_____

_____

ความเห็นของผู้ปกครอง

_____

_____

_____

_____

ผลการประเมินของเพื่อน

_____

_____

_____

_____

ตัวอย่างแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
2. แนวความคิดหลัก				
3. การประเมินผล				
4. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
รายการที่ 1 โครงสร้างและองค์ประกอบ	
4	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วนและจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
3	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วนและส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
2	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
1	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญและการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
รายการที่ 2 แนวความคิดหลัก	
4	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางกฎหมาย มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
3	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางกฎหมาย มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
2	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนว่าได้ความรู้ทางกฎหมายบ้าง มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
1	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้ทางกฎหมายน้อยมาก
รายการที่ 3 การประเมินผล	
4	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปไว้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
3	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป
2	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
1	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมากและไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
รายการที่ 4 การนำเสนอ	
4	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลงานเป็นส่วนใหญ่
2	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
1	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
4	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการหรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
2	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจนหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจในเรื่องที่ศึกษา
1	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดบันทึกไว้